

Šríla Prabhupád
&
Šrídhar Maharádž

Historie přátelství našich ochránců

Svámí Bhakti Bhávana Višnu Maharádž

Obsah

Titul anglického originálu:
Our Affectionate Guardians
A Historical Perspective

© Gosai Publishers

Sri Narasingha Chaitanya Ashram
PO Box 21, Srirangapatna,
Karnataka, 571 438, India
www.gosai.com

Pokud chcete číst knihu online nebo si stáhnout epub
do čtečky, použijte následující odkaz:
www.misebhakti.cz/ochranci

Kontakt:
gosai@email.cz

© 2023 Nakladatelství Ganga
ISBN 978-80-90-90590-0

5 Úvod

8 Transcendentální přátelství

Prosím, postarej se o ně
Asie porazila Evropu
Co jsem přišel říci, zůstane zachováno
Bhaktivédanta Svámí
Prorocství Šrí Čaitanji vyplněno
Beru to za své
Můj šikšá-guru
Vaše pokyny se neliší od pokynů našeho
Prabhupády
Jsme šťastní, máme radost, jsme hrdí
Prosím, zůstaň se mnou
Chrám porozumění
Nemůže být obrácen na jinou víru
Bhakti Rakšak
Božské vlastnosti

33 Chvála Šríly Šrídharma Maharádže

39 Šríla Šrídhar Maharádž chválí Šrílu Prabhupádu a ISKCON

Šaktjavéš-avatár
Vize ISKCONu
Ti, kteří jen zvoní na zvony
Udržte ISKCON pohromadě

47 Prabhupádovy pokyny

Dopis Rúpánugovi
Válka skončila

59 Špatné pochopení a miskoncepce

Mádhurja-rasa
Velká opatrnost

Šestnáct kol

Krišna-náma – expresní vlak do Vrindávanu

Šríla Šrídhar Maharádž není v ISKCONu

Přezasvětil Šríla Šrídhar Maharádž žáky Šríly

Prabhupády?

Mnozí přišli přijmout zasvěcení

Prabhupádovi žáci nikdy nebyli přezasvěcováni

Přezasvěcení: Pouze žáci žáků

Budeme se zodpovídat Maháprabhuovi

Liší se nálada Šrídhara Maharádže

od Prabhupádovy nálady?

Omluva od GBC?

ISKCON: společnost kaništhů?

Hledá se živoucí GBC

GBC rozpuštěno

79 Aparádha, náš největší nepřítel

První daršan

Jednání GBC se nedá tolerovat

Vztah mezi áčarjou a duchovním bratrem

Nadměrné uctívání áčarjů

Férová pravidla chování

Ne, pouze těchto jedenáct guruů

Nerozšiřování počtu guruů – nerozumné,

nešťastné a chybné

Skuteční hledači pravdy nemají strach

Šríla Šrídhar Maharádž jako obětní beránek

Šríla Šrídhar Maharádž zavržen

Pozván silou náklonnosti a potom vyhnán

Velmi se mě to dotklo

Kalamita, kterou aparádha způsobí

Urážky musí být odčiněny

Nedostatečná omluva

Závěr

113 O autorovi

Úvod

Tato kniha vlastně nikdy neměla být ani napsána, ale jsme si jisti, že mnozí budou vděční, že nakonec vyšla. Neměla být napsána, protože události, které popisuje, jsou nešťastné a nikdy se neměly stát. Přesto vynáší na světlo skutečnou historii jednoho období současného gaudíja-vaišnavismu, která byla v posledních dvaceti letech 20. století hodně zkreslena podobně jako mnoho jiných nepříjemných historických událostí. Pokud se na vše chceme podívat pozitivně – pak se můžeme od těch, kteří nejednají správně, mnohému naučit.

Svámí Višnu se zde vrací v čase do konce třicátých let 20. století, jen pár let poté, co z očí smrtelníků zmizel Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákur, duchovní učitel dvou našich nejvýznamnějších gaudíja-vaišnavských světců 20. století. Tito dva duchovní bratři A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupád a Bhakti Rakšak Šrídhar Dév Gósvámí Maharádž a jejich transcendentální vztah jsou představeni v první kapitole.

Jejich vztah trval až do odchodu Svámího Prabhupády do věčného samádhi v listopadu 1977. Svámí Višnu však popisuje, jak jejich vztah pokračoval i po Prabhupádově odchodu v podobě obětavé snahy Šrídhara Maharádže pomáhat začínajícím žákům Šríly Prabhupády v souladu s tím, co si Šríla Prabhupád sám přál. Člověk nabyvá dojmu, že jejich vztah pokračuje i dnes stále dál, neboť oba tito světci byli navzdory svým rozdílnostem spojeni stejným záměrem – předávat učení Šríly Rúpy Gósvámího a probouzet lásku ke Šrí Šrí Rádě a Krišnovi v srdcích všech duší.

Šríla Prabhupád i Šríla Šrídhar Maharádž měli harmonizující povahu, neboť skutečná duchovní realizace vše

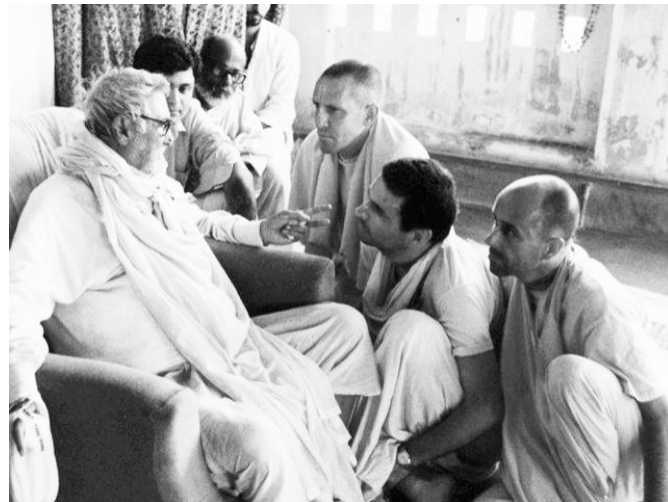
správně uspořádá. To je možné pouze tehdy, pokud základem náboženství je láska, která jediná může všechny rozpory harmonizovat. Takové je náboženství gaudíjavaišnavismu, v němž se z nesobeckého láskyplného spojení s Absolutnem projevuje Vradža-líla Rádhy a Krišny, plná tisíců a tisíců duší, které jsou všechny považovány za inkarnace lásky – a Šríla Prabhupád a Šríla Šrídhar Maharádž nejsou výjimkou.

Šrídhar Maharádž byl důvěrným přítelem Šríly Prabhupády a měl opravdu svatou povahu. Šríla Prabhupád ho osobně představil svým žákům, ale přesto se stal terčem mnoha urážek. Žáci Šríly Prabhupády těmito urážkami nepřímou urazili i jeho, i když se ho vlastně snažili oslavovat. Urážky Šrídhara Maharádže jsou zjevné, ale mnohem skrytější nepřímé urážky Šríly Prabhupády bolestně pociťují ti, kteří dokáží číst mezi řádky.

Když se chytí vydává za lásku, nemůže být nic zákeřnějšího. Je to ten největší nepřítel aspiranta duchovního života. Touha po moci, maskovaná jako láska ke Šrílovi Prabhupádovi, v tomto historickém příběhu nastavuje svou ošklivou tvář, kdy je cesta do pekla dlážděna dobrými úmysly. Cílem žáků Šríly Prabhupády sice mohlo být zachování jednoty, ale jejich krátkozrakost je přiměla manipulovat se samotnými základy jednoty a očerňovat právě ty světce, kterým by měli sloužit. Když se základy naruší, mylné koncepce a apasiddhánta si najdou způsob, kterým jako jedovatí hadi uštknou členy společnosti. Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny dnes opravdu strádá – navenek se sice pyšní vnějšími úspěchy, ale o porozumění vnitřnímu životu se snaží pramálo.

Svámí Višnu se obrací na své čtenáře i s návrhy, jak by bylo možné situaci napravit. Zároveň je však i cítit jeho beznaděj, že by k nějaké komplexní reformě mohlo dojít. Kali-juga v podobě Kali-čely bohužel ovlivňuje i gaudíjavaišnavismus. Je to k pláči.

Vydavatelé

Předmluva k českému vydání

Od prvního vydání této knihy uplynulo více než čtvrtstoletí. Člověk by doufal, že se oddaní poučí a budou hledat cesty k nápravě chyb, které se staly. Bohužel však vidíme, že se jen málo změnilo k lepšímu. I ve dvacátých letech 21. století je nálada v ISKCONu nastavena proti některým pokynům svého zakladatele, Šríly Prabhupády – společnost odrazuje své členy, aby hledali inspiraci pro svůj duchovní růst mimo ISKCON i přesto, že Šríla Prabhupád osobně schválil hledat šikšu například u Šríly Šrídhara Maharádže. Společnost v některých zemích například žádá od svých členů při přijetí zasvěcení slib, že nebudou hledat duchovní inspiraci mimo ISKCON. To je proti náladě Šríly Prabhupády a členy společnosti zbavuje možnosti čerpat pro svůj růst ze studnice moudrosti oddaných, jakými je například právě Šrídhar Maharádž. Proto i po letech považujeme vydání této knihy za velmi důležité – ne proto, abychom se zaobírali tím, co se stalo před mnoha lety, ale abychom se byli schopni poučit z chyb, které se staly, a napravit je.

Kapitola první

Transcendentální přátelství

Šríla A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupád a Šríla Bhakti Rakšak Šríldhar Dév Gósvámí se poprvé setkali v roce 1930 v indickém Allahabádu. Mnohokrát spolu velmi úzce spolupracovali při zakládání kazatelských misí Gaudíja Mathu – v Allahabádu, Bombaji a Kalkatě. Během let vnitřních rozporů v Gaudíja Mathu spolu žili více než pět let společně v Kalkatě. Ve Šríla Prabhupáda-lílámritě Satsvarúp Maharádž píše o tom, že Šríla Šríldhar Maharádž měl pronajaté pokoje v bytě Šríly Prabhupády na ulici Sítá Kánta Banerdží:

Zde mohli Abhaj (jméno Šríly Prabhupády před zasvěcením) a Šríldhar Maharádž a jeho následovníci zůstat stranou znepřátelených frakcí (Gaudíja Mathu) a společně pracovat na svých plánech šíření vědomí Krišny. (Lílámrita, 1. díl, str. 100)

Mnoho let později, když Šríla Prabhupád už měl gaudíja-vaišnavské chrámy po celém světě, po návratu do Indie občas pobýval v mathu Šríly Šríldhara Maharádže ve Šrí Navadvíp Dhámu. Šríla Šríldhar Maharádž také někdy navštěvoval Šrílu Prabhupádu v jeho Čandródaja Mandiru v Majápuru. Při jedné takové příležitosti, která se udála v březnu 1973, když společně seděli na Prabhupádově vjásasánu, se Šríla Prabhupád s radostí podělil se Šrílou Šríldharem Maharádžem a svými vlastními žáky o některé ze svých milých vzpomínek:

Máme velké štěstí, že můžeme naslouchat Óm Višnupádovi Paramahansovi Parivrádžakáčarjovi

Bhakti Rakšakovi Šrídharovi Maharádžovi. Věkem i zkušenostmi je mi nadřazený. Měl jsem to štěstí, že jsem měl jeho společnost již od velmi dávných časů, snad od roku 1930.

Maharádžo, myslím, že si vzpomínáš na příhodu, když jsi přijel do Allahabádu? Při té příznivé příležitosti jsme se poprvé potkali. Je to dlouhý příběh, je to na dlouhé vyprávění, ale měl jsem možnost se se Šrídharem Maharádžem stýkat po mnoho let. Krišna a Prabhupád (Šríla Bhaktisiddhanta Sarasvatí Thákur) si ho zvolili, aby mě připravil. Šrídhar Maharádž bydlel mnoho let v mém domě, takže jsme přirozeně vedli velmi důvěrné rozhovory, a byl mým dobrým rádcem. Jeho rady a pokyny jsem bral velmi vážně, protože jsem od samého začátku věděl, že je čistý vaišnava, čistý odaný. Chtěl jsem mít jeho společnost a snažil jsem se mu také pomáhat. Náš vztah je velmi důvěrný.¹

Zde se dozvídáme o historii transcendentálního vztahu mezi těmito dvěma čistými oddanými Pána. Více než pět let se důvěrně stýkali a diskutovali Šrímád-Bhágavatam, často pět až sedm hodin denně. Při vzpomínce na jejich důvěrné rozhovory, konkrétně o Bhágavadgítě, Šríla Šrídhar Maharádž připomněl hloubku jejich rozhovorů:

Jednou, když jsme diskutovali o verši *dadāmi buddhi-yogaṁ taṁ yena mām upayānti te* (Bhágavad-gíta 10.10: „Dávám jim poznání, díky němuž ke Mně mohou dospět.“), jsem řekl, že *upayānti* zde naznačuje parakíja-rasu (milenecký vztah). V tomto bodě se mnou souhlasil a řekl: „Ano, v tomto bodě to nemůže být nic jiného než *parakíya-rasa* ve Vradži. Závěr Bhágavad-gíty směřuje k tomuto bodu.“

Prosím, postarej se o ně

Jejich důvěrné rozhovory odhalují hloubku jejich vztahu. V březnu 1982 Šríla Šrídhar Maharádž řekl:

Když (Šríla Prabhupád) začal překládat Bhágavadgítu, velmi důkladně to se mnou do hloubky konzultoval. Později mě mnohokrát žádal: „Prosím, postarej se o ně. Přivedl jsem je sem – na stranu vědomí Krišny. Máš zodpovědnost se o ně postarat.“

Šríla Prabhupád se často radil se Šrílou Šrídharem Maharádžem o duchovním významu svých upadajících obchodních a rodinných vztahů. Šríla Šrídhar Maharádž potvrdil tušení Šríly Prabhupády, že mu Krišna prokazuje zvláštní milost tím, že mu bere veškerý hmotný majetek, podle verše Šrímád-Bhágavatamu 10.88.8 *yasyāham anuṅghāmi*.

Příklad toho, jak Prabhupád pomáhal Šrídharovi Maharádžovi v jeho kazatelské činnosti, je vidět v jeho financování knihy Prapanna-džívanámrita: Životní nektar odevzdaných duší (Lílámrita, 1. díl, str. 103). Tato kniha, jeho nejdůležitější životní dílo, ukazuje, jak brilantně uměl Šrídhar Maharádž vystihnout podstatu písem. Prapanna-džívanámritu měl velmi rád také Niškiččan Krišnadás Babádží Maharádž a byla jedinou knihou, kterou u sebe nosil.

Ať už byli spolu v Allahabádu, Bombaji, Kalkatě nebo v jiných částech Indie, jejich vztah se neustále rozvíjel. Šríla Prabhupád vzpomíná:

V době, kdy jsem byl ženatý, jsem si v Bombaji pro své podnikání otevřel kancelář. Bombajský Gaudíja Math jsme založili Šrídhar Maharádž a já. Vytvořili jsme skupinu, která sháněla finanční příspěvky: Šrídhar Maharádž, já a Bhakti Sáranga Gósvámí Maharádž. Vzal jsem je ke svým známým

lékárníkům a vybrali jsme asi pět set rupií. Šrídhar Maharádž přednášel, já jsem vše uváděl a Gósvámí Maharádž žádal o příspěvky.

Lílámrita, 1. díl, str. 81

V Šríla Prabhupáda-lílámritě Satsvarúp Gósvámí dále píše:

Abhaj často doprovázel Šrídharma Maharádže a jeho společníky na kazatelských programech, kde hrával na mridangu. Když byl Šrídhar Maharádž nemocný, Abhaj vedl ostatní oddané na kazatelských vystoupeních, vedl kírtan, hrál na mridangu a přednášel z Bhágavatamu.

Lílámrita, 1. díl, str. 100

Asie porazila Evropu

V Bombaji Prabhupád a Šrídhar Maharádž hostili jednoho sannjásína z Gaudíja Mathu, který se vrátil z Evropy. Byli zděšeni jeho změněným vzhledem. Chyběla mu tri-danda gaudíjského sannjásína, šikha vaišnavy i tradiční roucho, ale přesto se ho dychtivě vyptávali na kazatelské zkušenosti ze Západu. Sannjásín poznamenal: „Kladli otázky, na které nešlo odpovědět.“ Prabhupád se dále vyptával, jaké to byly otázky a Šrídhar Maharádž všechny jednu po druhé zodpověděl. Tehdy Prabhupád směle prohlásil: „Dnes Asie porazila Evropu!“

Příklad důvěry Šríly Prabhupády ke Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi najdeme v jeho dopise Satsvarúpovi Maharádžovi, redaktorovi časopisu Back to Godhead, z 30. ledna 1970:

V souvislosti s článkem Šrídharma Svámího: Nevím, o jaký článek se jedná, ale ať už je to cokoli, autorovo jméno by mělo být Svámí B. R. Šrídhar. Kromě tohoto není třeba v tuto chvíli uvádět žádnou krátkou úvodní poznámku. Pokud článek

zveřejníme, rozumí se tím, že se jeho verze neliší od té naší.

I když článek Šríly Šrídharma Maharádže neviděl, byl si jistý, že je filozoficky správný a v souladu s jeho filozofickým stylem. Na setkání BBT v Los Angeles v roce 1973 Šríla Prabhupád prohlásil, že pouze on a Šríla Šrídhar Maharádž jsou kvalifikováni psát komentáře k Šrímad-Bhágavatamu. To je potvrzeno v dopise Girirádže Maharádže ze 16. září 1978 adresovaném GBC:

(V souvislosti se) Šrídharem Svámím Šríla Prabhupád řekl, že bychom se s ním měli radit o filozofických a praktických otázkách, (Šríla Prabhupád řekl) že kromě něj je k psaní komentářů k Bhágavatamu kvalifikován pouze Šrídhar Svámí.

Co jsem přišel říci, zůstane zachováno

Při setkání se Šrílou Šrídharem Maharádžem, mladým džentlmenem ze vznešené bráhmanské rodiny, který byl znám svou védskou učeností, Šríla Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákura poznamenal: „Pokud se k nám připojí osoby tvého kalibru, pak bude naše mise jistě úspěšná.“ Šríla Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákur si velmi vážil toho, co Šrídhar Maharádž napsal, a jednou měl takovou radost z jeho básně o Bhaktivinódu Thákurovi, že svým sannjásínským žákům Bhakti Jádavovi Gósvámímu a Šratímu Maharádžovi řekl:

To napsal Bhaktivinód Thákur jeho prostřednictvím. Nyní jsem spokojen, protože to, co jsem přišel říci, po mně zůstane a bude zachováno i nadále. V těchto šlokách nacházím siddhántu.

Šríla Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákura informoval Šravanu Maharádže, vydavatele periodik Gaudíja Mathu:

Pokud zařadíte články napsané Šrídharem Maharádžem, kvalita vašich publikací se výrazně zlepší.

Šríla Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákura potvrdil hlubokou erudici Šrídhara Maharádže v šástrách a jednou nařídil, aby jeho jméno bylo doplněno titulem Šástra-nipuna (ten, kdo má velmi hluboké znalosti písem, génius písem).

Šríla Šrídhara Maharádž napsal mnoho původních sanskrtských děl. Mezi nimi je i bhadžan Prabhupáda-padma-stavaka oslavující Šrílu Bhaktisiddhántu Sarasvatího Thákura. Šríla Prabhupád chtěl, aby se tato píseň denně zpívala ve všech jeho chrámech. Šríla Šrídhara Maharádž také složil krásnou a vznešenou Préma-dháma déva stótru, která představuje lílu a učení Šrí Čaitanji Maháprabhua. Niškiňčan Krišnadás Babádží Maharádž řekl, že v těchto verších našel přítomnost Šríly Rúpy Gósvámího Prabhupády, vedoucího naší sampradáji.

Vzhledem k tomu, že Šríla Šrídhara Maharádž měl velký dar objasňovat vnitřní význam přednášek Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura, mnozí jeho starší sannjásínští duchovní bratři často žádali Šrílu Šrídhara Maharádže, aby opakoval témata, o kterých Šríla Bhaktisiddhánta hovořil, a vysvětlil jim je. Šríla Šrídhara Maharádž byl po celý svůj život uznávaný jako bezkonkurenční „konzultující lékař“, který byl schopen poskytnout autoritativní a nestranné duchovní rady všem, kdo ho vyhledali. Šrídhara Maharádž o tom říkal:

Vysvětlil jsem jim to a oni byli spokojeni. Prabhupádovy přednášky byly velmi hluboké. Běžní lidé jim nemohli rozumět. Byla to hluboká filozofie, a tak mě pokročilí služebníci našeho Gurua Maharádže žádali, abych jim jeho poselství zopakoval. Byl jsem schopen to zopakovat tak, že byli spokojeni. Madhusúdan Maharádž a další byli vždy velmi skeptičtí a nechtěli spoléhat na někoho jiného. I oni však říkali, že když mě poslouchají, je to, jako by slyšeli Prabhupádu. Můj způsob vysvětlování byl tedy velmi podobný, jako měl Guru Maharádž. To bylo jeho milostí. Mnoho lidí to říkalo.

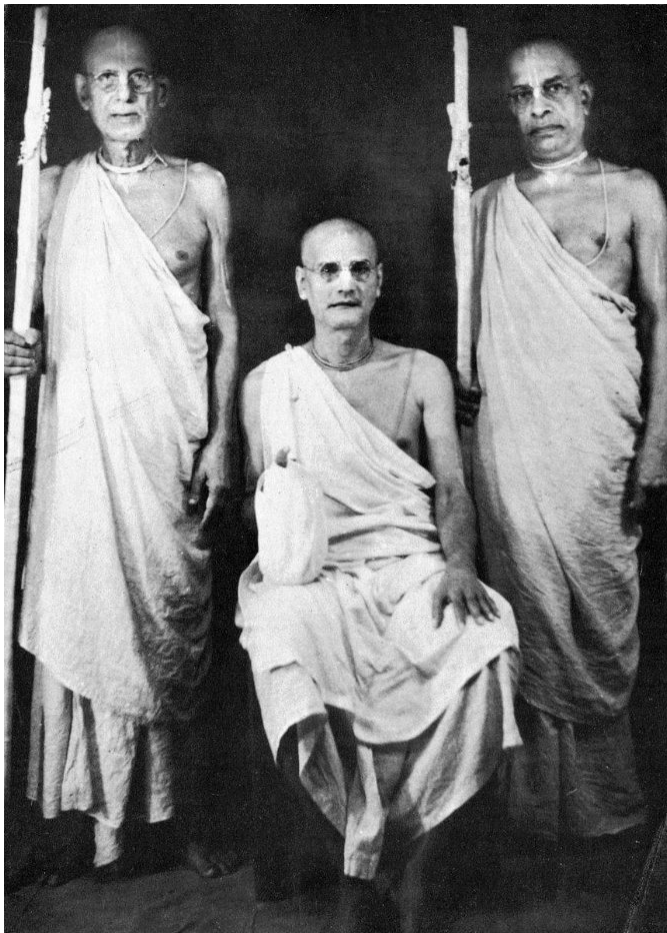
Bhaktivédanta Svámí

Šríla Šrídhara Maharádž poradil vedoucím představitelům Gaudíja Sangy, aby tehdejšímu Abhajovi Čaranáravindovi dásovi udělili titul „Bhaktivédanta“. (Lílámrita, 1. díl, str. 103) Stalo se tak poté, co Šríla Prabhupád obdržel titul „Bhaktisiddhánta dás“ od duchovního bratra, Bhakti Sárangy Gósvámího Maharádže. Šríla Šrídhara Maharádž upravil Prabhupádovo jméno v souladu s doporučením vaišnavské komunity, že by se žákovi nemělo dávat guruovo jméno.

Později sannjás-guru Šríly Prabhupády, Šrípád Bhakti Pradžňán Kéšava Maharádž, jeden z nejpokročilejších žáků Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura a třetí sannjásín Šrídhara Maharádže, udělil sannjás Abhajovi Čaranáravindovi Bhaktivédantovi dásovi, přičemž mu ponechal titul Bhaktivédanta a udělil sannjásínské jméno „Svámí“. Původně Prabhupád požádal písemně o sannjás Tírthu Maharádže, ale když pochopil konzervativní politiku Tírthy Maharádže, chtěl jej přijmout od Šrídhara Maharádže. Šríla Šrídhara Maharádž mu odpověděl, že je příliš důvěrně spjat s jeho rodinou a že Prabhupádova manželka by jistě způsobila jeho mathu nějaké potíže. Šríla Šrídhara Maharádž mu navrhl, aby přijal sannjás od Kéšavy Maharádže, kterého manželka Šríly Prabhupády neznala. V jistém smyslu to bylo totéž jako přijmout sannjás od Šrídhara Maharádže, protože Kéšava Maharádž byl sannjás-žákem Šrídhara Maharádže.

Proroctví Šrí Čaitanji vyplněno

Když se Šríla Prabhupád v říjnu 1967 vrátil do Indie po své úspěšné kazatelské cestě v Americe, bydlel u Šríly Šrídhara Maharádže v Navadvípu a zúčastnil se jeho Vjása-púđži. Tehdy napsal Satsvarúpovi Maharádžovi dopis, v němž stojí:

Včera jsme všichni přijeli do Navadvíp-dhámu. V tomto místě má math jeden z mých duchovních bratrů. Je to velmi pěkné a rozlehlé sídlo a můj duchovní bratr B. R. Šrídhar Maharádž pro nás vyhradil jednu celou budovu. Souhlasil také se spoluprací s naší společností. Budeme se účastnit

oslav jeho narozenin a naši brahmačáríni se naučí, jak se slaví narozeniny duchovního mistra.

ŠP dopis Satsvarúpovi, 26. října 1967

Krátce poté Šríla Prabhupád požádal Šrílu Šrídhar Maharádže, aby se stal vedoucím jeho nově založené společnosti, Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny. (Lílámrita, 3. díl, str. 205) Šríla Šrídhar Maharádž si však z hlubokého uznání ke kázání Šríly Prabhupády myslel, že by áčarjou měl být sám Šríla Prabhupád.

Šríla Šrídhar Maharádž chválil kázání Šríly Prabhupády v Americe a opakovaně používal Prabhupádovu frázi „vědomí Krišny“. Řekl, že „Svamidžího úsilí naplnilo prorocství Šrí Čaitanji, že vědomí Krišny se jednoho dne rozšíří po celém světě“. Měl radost a s úsměvem chválil hnutí pro vědomí Krišny beze stopy závisti.

Lílámrita, 3. díl, str. 203

7. července 1975 se Šríla Prabhupád odvolával na výrok Šríly Šrídhar Maharádže v dopise svému duchovnímu bratru Bon Maharádžovi:

Šrípád Šrídhar Maharádž také ocenil mou službu. Řekl, že předpověď Čaitanji Maháprabhua: *prthivite āche yata nagarādi grāma sarvatra pracāra haibe mora nāma* by jinak zůstala jen snem, a z celého srdce mi blahopřál, že jsem ji naplnil. Nevím, jak se všechno děje jakoby automaticky, ale chápu, že je to milostí Šríly Prabhupády (Bhaktisiddhānty), neboť nemám v rukách nic jiného než jeho bezpříčinnou milost.

V dopise Bódhajanovi Maharádžovi z 9. listopadu 1976 Šríla Prabhupád potvrdil, že Šríla Šrídhar Maharádž bez závisti oceňuje Šrílu Prabhupádu jako „velkého zplnomocněného áčarju v současném vaišnavském světě“. Šríla Prabhupád i Šríla Šrídhar Maharádž měli skutečně

velmi hluboké realizace. Satsvarúp Maharádž píše v Šríla Prabhupáda-lílámritě:

Během oslavy Vjása-púdži viděl Ačjutánanda Svámí Prabhupádu a Šrídharma Maharádže plně pohroužené do hluboké diskuse v bengálštině. Když se zeptal, o čem se baví, mu Prabhupád odpověděl: „Kdybych ti to řekl, tak bys omdlel. Šrídhar Maharádž má velmi vysoké realizace.“

Lílámrita, 3. díl, str. 205

Beru to za své

Z následujícího dopisu je zřejmé, že Šríla Prabhupád považoval Šrílu Šrídharma Maharádže za svého důvěrného přítele a dobrodince po celý svůj život. Když byl Šríla Prabhupád znepokojen svým zhoršujícím se zdravotním stavem, napsal Šrídharovi Maharádžovi dopis, v němž se ho ptal, zda má pokračovat v životě ve Spojených státech, nebo se vrátit do Indie a prožít své poslední dny ve Vrindávanu. Šríla Šrídhar Maharádž odpověděl Šrílovi Prabhupádovi, aby raději zůstal v USA a kázal, než aby se vrátil opustit tělo do Vrindávanu. V dopise prohlásil:

„Ať jsi kdekoli, tam je Vrindávan.“ Po obdržení odpovědi od Šrídharma Maharádže Šríla Prabhupád napsal:

Co Šrípád Šrídhar Maharádž řekl, to беру za své. Vždy byl a je mým dobrodincem. Po odchodu Prabhupády (Bhaktisiddhánty) je vhodné, abych přijal jeho pokyny. Dostal jsem od něj pokyn, abych v této zemi žil navždy.

ŠP dopis Góvindovi Maharádžovi, 29. ledna 1969

Můj šikšá-guru

Šríla Prabhupád po celý život choval ke Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi nejvyšší úctu a důvěru. Dokonce k němu posílal některé své žáky, aby se od něj učili. V dopise jednomu ze svých žáků, Hršíkéšovi dásovi, 31. ledna 1969 napsal:

Protože jsi můj žák a myslím si, že jsi upřímná duše, musím Tě odkázat na někoho, kdo je kvalifikovaný jednat jako šikšá-guru... Chceme-li v životě udělat duchovní pokrok, musíme jít k někomu, kdo ho skutečně praktikuje, a ne k vedoucímu nějaké světské instituce, ani k tomu, kdo svého duchovního mistra v mnoha ohledech urazil. Nechci zde zabíhat do podrobností. Pokud to tedy s přijímáním pokynů od šikšá-gurua myslíš skutečně vážně, mohu Tě odkázat na toho, kdo je ze všech mých duchovních bratrů nejkvalifikovanější. Je to B. R. Šrídhar Maharádž, kterého považuji za svého šikšá-gurua, a co teprve říct o prospěchu, který z jeho společnosti můžeš získat Ty. Takže pokud to s pokrokem ve svém duchovním životě myslíš vážně, doporučuji Ti jít za Šrídharem Maharádžem. Bude to velmi dobré pro Tvůj duchovní život a já budu mít pocit, že jsi v bezpečí. Když jsem byl s ostatními v Indii, bydleli jsme u Šrídharma Maharádže. Můžeš také domluvit,

aby tam v budoucnu přijeli i Tvoji další duchovní bratři.

Vaše pokyny se neliší od pokynů našeho Prabhupády

Při slavnostním otevření ISKCONského Čandródaja Mandiru v Majápuru Šríla Prabhupád poznamenal, že Šrílu Šrídharma Maharádže považuje za svého šikšá-gurua a pak řekl mantru:

*jaya om viṣṇupāda paramahaṁsa parivrājakācārya
bhakti rakṣaka śrīdhara mahārāja ki jaya*

Na oslavě Gaura-púrnimy v Majápuru v roce 1976 Šríla Prabhupád pozval Šrílu Šrídharma Maharádže, aby si s ním sedl na vjásasan a on to přijal. Jediným dalším duchovním bratrem, který kdy se Šrílou Prabhupádou sdílel jeho ásan, byl Niškiňčan Krišnadás Babádží Maharádž. V březnu 1981 se Šríla Šrídhar Maharádž dozvěděl od Sudhíry Gósvámího, že o něm Ačjutánanda dás napsal ve své knize Autobiografie židovského jógína:

Když se s vámi setkal, přirovnal vás k velkému generálovi. A vyprávěl, jak mu Šríla Prabhupád řekl, že vás považuje za svého šikšá-gurua a že by si k vám měl Ačjutánanda chodit pro rady a pokyny. Měl nějaké duchovní potíže. A tak mluvil o těch devíti měsících, kdy u vás žil a naslouchal vám, o kolika různých tématech jste mluvil. Celé ty roky jsme se divili, jak to, že Ačjutánanda zná tolik věcí. Všichni se tomu vždycky divili. A nyní díky vaší společnosti můžeme pochopit, kde se to všechno naučil. Jeho závěr byl, že vaše pokyny se neliší od pokynů našeho Prabhupády. Ale zároveň se v něčem liší. Tak tomu rozumím já – duchovní rozmanitost. Neliší se, ale zároveň jsou odlišné. Nevěděl jsem, že je to možné. Ve své básni Šrílovi

Bhaktisiddhántovi jste napsal, že tento svět je plný podvodníků a podvedených. Šríla Prabhupád byl jediný člověk, který mě nepodvedl, dokud jsem nepotkal Vás.

Když Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi řekli, že mnoho oddaných nedokáže pochopit, jak může mít někdo dva guruy, odpověděl:

Je to proto, že nyní všechno chápou jen z vnějšího formálního hlediska, ale až vstoupí do oblasti skutečné duchovní realizace, nebudou mít takové nesnáze, protože opravdu uvidí, kdo je guru. Guru je ten, kdo přišel dát vědomí Krišny. Vnější formální nejasnosti se vyjasní, když pochopíme samou podstatu, pro kterou je guru tak respektován. Když je člověk důvěrně napojený na proud božské lásky, který nám guru přichází dát, přijme jej, bez ohledu na to, odkud přichází. Bude to vnímat přátelsky, že je to pro něj příznivé – a ne něco antagonistického.

Ačkoli jsou oba guruové rozdílné osoby, v srdci jsou stejní, protože jejich záměr a cíl je stejný. Nepřišli bojovat jeden s druhým, přišli bojovat pouze s agenty Satana. Pokud dokážeme rozpoznat skutečný důvod, proč se obracíme na gurua, pak pochopíme, jak nastavit svůj vztah k šikšá-guruovi, dikšá-guruovi a vartma-pradaršaka-guruovi (k duchovnímu učiteli dávajícímu pokyny, k zasvěcujícímu duchovnímu učiteli a k tomu, kdo jako první ukázal cestu k životu oddanosti).

Všem svým guruům jsme nesmírně zavázáni. Sami jsme bezmocní. Co sami dokážeme? Oni jsou dobrotiví, nekonečně laskaví – jsou to naši ochránci. Mohu mít mnoho takových ochránců. Starají se o mé blaho, nepřišli mě zničit.

Jsme šťastní, máme radost, jsme hrdí

Chvála, kterou Šríla Prabhupád projevovál vůči Šrílovi Šrídhharovi Maharádžovi, nemá v Prabhupádových výročí o ostatních duchovních bratrech obdoby. Je skutečností, že Šríla Prabhupád choval ke Šrílovi Šrídhharovi Maharádžovi nejvyšší úctu a uznání a Šrídhhar Maharádž neustále vyjadřoval svůj hluboký obdiv k Prabhupádovi, jak ukazuje následující projev chvály: ²

Náš Svámí Maharádž tedy učinil zázrak! Thákur Bhaktivinód to vymyslel a Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákur začal tuto myšlenku převádět do praxe. A my zjišťujeme, že prostřednictvím Svámího Maharádže, v jeho posledních letech, se to naplnilo v tak velké míře. Jsme šťastní, máme radost, jsme hrdí!

Prabhupád s velkou pokorou, s hlasem zalknutým dojetím, se slzami v očích odpověděl:

Je to díky guruovi a vaišnavům – jakékoliv postavení jsem získal, je to jen díky milosti gurua a požehnání vaišnavů. Jak jinak bych toho mohl dosáhnout? A tak si přeji, aby mi Šrídhhar Maharádž dal svá požehnání, jak to dělal vždycky, a aby mi Guru Maharádž pomohl, abych mohl udělat ještě nějakou službu. Jeho milostí se to podařilo. Já nemám žádné zásluhy. Nevím, jak se věci dějí, protože nemám vůbec žádnou kvalifikaci: *chadiya vaisnava seva, nistara payeche keba*. (Kdo se může vysvobodit ze spárů máji, aniž by sloužil dokonalému vaišnavovi?)

27. června 1973 v Navadvípu Šríla Prabhupád žertoval se Šrílou Šrídharem Maharádžem o tom, že s ním pojedou do Ameriky:

Šrutakírta ti chce sloužit, pokud s námi pojedou do USA (smích). Říká: „Pokud Maharádž pojedou s námi, pak já se o něj postarám.“ ³

A při jejich posledním známém zaznamenaném setkání v roce 1977, těsně před Prabhupádovým odchodem z tohoto hmotného světa, vidíme, jak Šrílu Šrídhara Maharádže prosí, aby se přestěhoval do jeho chrámu ve Šrídhám Majápuru.

Prosím, zůstaň se mnou

Výňatek z rozhovoru v Navadvípu v roce 1977 (přepsal Bhaktičaru Svámí): ⁴

Šríla Prabhupád: Nevím, jak dlouho budu moci pokračovat. Proto jsem přišel za Šrídharem Maharádžem.

Oddaný: Pokud všichni odejdete, svět potemní.

Šríla Šrídhhar Maharádž: (k Prabhupádovi) Je tak úžasné, když se Pánova vůle skrze někoho projeví.

Šríla Prabhupád: Velmi si přeji, Maharádžo, abys přišel a zůstal v Majápuru. Protože Prabhupád (Bhaktisiddhánta) si vždy přál, abys kázal. Několikrát mi řekl: „Proč ho nevytáhneš ven?“ (*Oba se smějí*.) Vždyť víš, já jsem se o to také do jisté míry pokoušel už dříve, ale nějak to nevyšlo. Proč teď nepřijdeš a nezůstaneš v Majápuru? Šríla Prabhupád (Bhaktisiddhánta) mi také řekl: „Šrídhhar Maharádž je jedním z nejlepších kazatelů.“ Chci tě vzít všude s sebou. Alespoň do našeho střediska v Majápuru – přijždějí sem lidé z celého světa. Stačí jen přikývnout, když budeš chtít jakoukoli budovu, zařídím ji pro tebe. Snaží se pro mě postavit dům. Tak tam budeme bydlet oba a kdykoli budeš chtít, můžeš přijít sem, do svého mathu.

Šríla Šrídhar Maharádž: Ano, dokud budu naživu, chtěl bych plnit přání (Bhaktisiddhánty) Prabhupády.

Šríla Prabhupád: To je mé velké přání. Když už jsi nemohl jezdit po světě a kázat, alespoň zůstaň zde a lidé budou přicházet za tebou. To zařídím. Pokud zde zůstaneš, bude to užitečné i pro mě. Někdy se potřebuji s někým poradit a není s kým. Není nikdo, s kým bych se mohl poradit. Tento nedostatek pociťuji velmi silně.

Oddaný: Když (Šríla Šrídhar Maharádž) zůstane v Majá-puru, spousta lidí mu bude moci naslouchat.

Šríla Prabhupád: Ano, to je pravda.

Šríla Šrídhar Maharádž: Ano, budou sem přicházet lidé z nejrůznějších kulturních prostředí.

Šríla Prabhupád: Ano. Už přicházejí. A v tom domě zařídím výtah, aby ses nemusel namáhat obtížnou chůzí po schodech. Nebudeš muset sám udělat ani krok. Zařídím ti auto a výtah. Moji žáci mi říkají, že pro mě postaví dům. V tom domě budeme bydlet oba. Většinu času jsem na cestách, takže pokud zde budeš, mohou přijmout tvé vedení. Maharádžo, prosím, dej mi příkaz a já pro tebe všechno zařídím.

To planetárium (Chrám porozumění) bude také postaveno pod tvým vedením. Mým záměrem je spojit indickou kulturu a americké peníze – spojení chromého a slepého. Říkám jim, že to bude pro svět také velmi prospěšné.

Chrám porozumění

Šríla Prabhupád se zmiňuje o „tom planetáriu“. Šríla Šrídhar Maharádž měl velmi rád nejslavnější dílo Sanátany Gósvámího, Brihad-Bhagavatámritu, kde jsou oddaní, oddaná služba a Krišna popsáni velmi vědecky. Na základě této transcendentální knihy Šrídhar Maharádž uvažoval

o propracované kazatelské výstavě, která by pomocí diorámát znázorňovala rozmanitost duchovních planetárních systémů a ukazovala, že konečným duchovním cílem je Krišnova planeta, Gólóka Vrindávan. Kvůli nedostatku finančních prostředků Šrídhar Maharádž pokorně předložil svou představu Šrílovi Prabhupádovi, který souhlasil a řekl: „Bude to postaveno pod tvým vedením.“⁵

Nemůže být obrácen na jinou víru

Šríla Šrídhar Maharádž v rozhovoru 8. října 1981 poznamenal:

Nějaká víra, ano, měl ve mě nějakou víru. To nemohu popřít. Ve svých posledních dnech se vyjádřil, že zde budou postaveny dva domy vedle sebe. On bude žít v jednom a já v druhém. Vrána k vráně sedá. Společný zájem nás sblížil, přitažlivost ke stejnému cíli nás přiblížila více k sobě.

Můžeme se ptát, proč Šrídhar Maharádž nepřijal Prabhupádovu nabídku. Šrídhar Maharádž to vysvětluje:

Řekl jsem: „Samozřejmě se ti pokusím pomoci. Někdy tam budu chodit a zůstanu tam s tebou.“ Ale opravdu jsem si tehdy nemyslel, že ho přežiju.

O zdrženlivosti ohledně kázání ve velkém měřítku, o níž Šríla Prabhupád přátelsky žertoval, se Šríla Šrídhhar Maharádž jednou zamyslel:

Nechtěl jsem se stát velkou osobností. Nemám to v povaze. Nechtěl jsem být mezi mnoha lidmi. Stačí mi to, co mám. Mým životem je mé duchovní přemýšlení. Závěry písem, rady mahádžanů, vychutnávat je, praktikovat je a diskutovat o nich v malém důvěrném kruhu, to je hlavní cíl mého života.

Prabhupád dosvědčil, že osobně slyšel Šrílu Bhaktisiddhántu Sarasvatího Thákura, jak vysoce si cenil kvalifikací Šrídhara Maharádže, kterého vybral jako prvního, aby jel na Západ. Mnozí z významných oddaných naší mise doporučovalo Šrídhara Maharádže ke kázání a říkali: „Je to ten nejvhodnější člověk pro kázání na Západě.“ Šrídhhar Maharádž v této souvislosti jednou poznamenal:

Můj Guru Maharádž chtěl, abych jel kázat na Západ, ale já se nepovažuji za vhodného člověka pro kázání na Západě. Protože jak vidíte – nedokážu si osvojit váš přízvuk. Musím velmi pozorně naslouchat, abych porozuměl tomu, co říkáte, a teprve pak mohu odpovídat. Tak jsem mu tehdy odpověděl, že když mi to nařídíte, budu muset jet, ale nepovažuji se za vhodného pro kázání na Západě. Nakonec to bylo zastaveno a Svámí Maharádž byl poslán na Západ. Jsem zdrženlivé povahy. Jsem člověk, který více přemýšlí a méně mluví.

Když byl Šrídhhar Maharádž vybrán, přišel za ním jeho sannjásínských duchovních bratrů a prozradil mu důvod, proč ho Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákur

vybral, aby kázal na Západě. Tento duchovní bratr mu řekl:

Víš, proč Prabhupád chtěl, abys jel na Západ? Řekl: „Protože nemůže být obrácen na jinou víru.“ Přišel jsi o tak úžasnou příležitost. Kdybys jel na Západ, snadno by ses proslavil jako velký kazatel, ale ty jsi tuto šanci tak lehce ztratil.

Bhakti Rakšak

Krátce před svým odchodem z tohoto smrtelného světa si Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákura zavolal Šrídhara Maharádže a požádal ho, aby mu zazpíval píseň Naróttama dáse Thákura *śrī-rūpa-mañjarī-pāda* (lotosové nohy Rúpy Maňdžarí jsou mým pokladem). Šrídhhar Maharádž vzpomíná:

Tak jsem to udělal, ale s rozpaky. Moje povaha je vždycky váhavá, být spíše v pozadí. Pak mě Kuňdža Babu požádal, abych přestal. Neumím moc dobře zpívat, takže jakmile to řekl, přestal jsem. Pak Kuňdža Babu požádal Purí Maharádže z Kalny: „Ty zpívej.“ A tak začal zpívat. Šríla Prabhupád byl pak trochu vyveden z míry. „Nechci poslouchat sladkou melodii písně,“ řekl. Pak Purí Maharádž přestal zpívat a já jsem musel znovu začít se *śrī-rūpa-mañjarī-pāda, sei mora sampada*. Chtěl, abych tu píseň zazpíval já. To je naplnění života pro každého z nás, být rúpánugou – následovníkem Šrí Rúpy.

Starší duchovní bratři, kteří byli svědky této výměny (zejména Šríla Bhakti Pramód Purí Maharádž) ji popsali jako „mystickou transakci“, při níž Šrídhhar Maharádž získal přístup do věčné družiny Šrí Rúpy Maňdžarí. Šríla Šrídhhar Maharádž se však ve své skromnosti považuje pouze za hlídače, strážce oddanosti (*bhakti-rakṣaka*), aby chránil pokladnici siddhánty o nejrozvinutějším

teistickém pojetí Šrí Krišny, jak ho učil Šrí Čaitanja Maháprabhu.

Božské vlastnosti

Nesčetné vznešené vlastnosti a chvála našeho Šríly Prabhupády jsou dobře známé a přijímané naprostou většinou vaišnavů na celém světě. Kromě toho v celé této publikaci uvádíme mnoho pochvalných citátů od Šríly Šrídhara Maharádže. Rádi bychom zde také vyjmenovali několik vznešených vlastností Šríly Šrídhara Maharádže:

- Dostalo se mu vysokého uznání od mnoha svatých osobností, včetně Šríly Bhaktisiddhānty Sarasvatího

Thákura, Šríly A. Č. Bhaktivédanty Svámího Prabhupády, Niškičňany Krišnádáse Babádžího Maharádže, Šríly Bhakti Pramóda Purího Maharádže, Bhakti Pradžňána Kéšavy Maharádže a řady duchovních bratří a dalších vážených oddaných a učenců.

- Napsal mnoho původních sanskrtských děl a literárních příspěvků.
- Napsal komentář k *brahma-gāyatrī* – jedinečný v naší sampradáji
- Měl neposkvrněný charakter.
- Nebyl závistivý a nehledal chyby na druhých.
- Měl mimořádnou schopnost harmonizovat protichůdné elementy.
- Měl mimořádně laskavou a milou povahu a jednal velmi pěkně s podřízenými.
- Měl v oblibě mnohahodinové diskuse o Pánových zábavách a siddhántě.
- Měl jedinečné realizace a byl schopen jasně prezentovat gaudíja-siddhántu, čímž si vysloužil titul *śāstra-nipūṇa*.
- Dostal požehnání Šríly Bhaktisiddhānty Sarasvatího Thákura jako strážce oddanosti (*bhakti-rakṣaka*) a dále jako představitele rúpanuga-siddhānty (*rūpānuga-ācārya*)

Těsně před svým odchodem z tohoto smrtelného světa Šríla Prabhupád doporučil svým starším žákům, aby se v jeho nepřítomnosti, když vyvstane potřeba poradit se s vyšší autoritou o objasnění nějakých filozofických věcí, obrátili na Šrídhara Maharádže. Prabhupád tak jednou provždy otevřel svým žákům dveře ke spolupráci se Šrídharem Maharádžem. Jeho poslední pokyn týkající se Šrídhara Maharádže má přednost před všemi ostatními pokyny. Byl vyřčen jen několik týdnů před odchodem Šríly Prabhupády z tohoto světa, což je doba, během níž člověk odloží vše ostatní a ukáže, co má ve skutečnosti na srdci. Učinil tak i přesto, že Šrídhara Maharádže před

tím občas kritizoval. O této kritice budeme hovořit v dalších kapitolách.

V této kapitole jsme představili hloubku vztahu těchto dvou parama-vaišnavů. Pokud se budeme snažit posuzovat jejich vztah, aniž bychom ji vzali v úvahu, budeme tím ignorovat ducha samotného vaišnavismu. Chvála Šrídhara Maharádže od Šríly Prabhupády a jeho deklarovaná podřízenost svému duchovnímu bratrovi je vyvážena podobnými výroky Šrídhara Maharádže, kterými naopak chválí Šrílu Prabhupádu. Taková transcendentální výměna odhaluje velikost Šríly Prabhupády i Šríly Šrídhara Maharádže, čímž nás učí o pravé vaišnavské pokoře a poznání, že veškerý úspěch v duchovním životě pochází z požehnání vaišnavů. Proto se zde snažíme ukázat, že transcendentální vztah mezi Šrílou Prabhupádou a Šrílou Šrídharem Maharádžem je třeba vnímat a respektovat spíše z hlediska jejich věčných duchovních pozic a dlouholetého vzájemného uznání a náklonnosti než z hlediska rozdílů jejich stylů.

Poznámky:

Odkazy na výklady v textu se týkají výkladů Bhaktivédanty Svámího Prabhupády, jeho přednášek, rozhovorů a dopisů v databázi folio archivů BBT.

- 1 730317RC.MAY (první dva odstavce v přepisu BBT folio chybí)
- 2 730317RC.MAY
- 3 730627RC.NAV
- 4 K dispozici pouze přepis BBT z roku 1977, nikoliv originál.
- 5 730627RC.NAV

Kapitola druhá

Chvála Śrīly Śrīdhara Maharādže

Následuje oslava Śrīly Bhakti Rakšaka Śrīdhara Maharādže, kterou napsal jeho duchovní bratr Śrīla Bhakti Pramód Purī Gósvámī Maharādž, zakladatel-áčarja Śrī Gopínáth Gaudíja Mathu a prezident Světové vaišnavské asociace.

Śrīla Bhakti Rakšak Śrīdhar Dév Gósvámī Maharādž projevovat přirozenou vnitřní spontánní genialitu v oblasti sanskrtského jazyka, literatury a myšlení. Projevil se u něj přirozený sklon k psaní článků a modliteb v sanskrtu a k četbě Śrī Gíty, Śrī Bhágavaty a všech dalších vznešených písem, která mají spontánní vztah k povaze jeho pravé božské osobnosti.

Vzhledem k jeho božskému poznání, vlastnostem, oddané službě, realizaci v oblasti siddhánty a k tomu, že díky zvláštnímu požehnání Śrīly Prabhupády má pokročilejší přístup do bohatého, tajemného světa transcendentální oddané služby, spolu se vznešenými vlastnostmi a mimořádnou schopností zachovávat vysoký standard praktikování a kazatelských programů, je pro tuto bezvýznamnou duši vždy nanejvýš uctíváníhodný jako jeden z mých šikšá-guruů. („Śrīlou Prabhupádou“ je v této kapitole nazýván Śrīla Bhaktisiddhánta Sarasvatī Thákur).

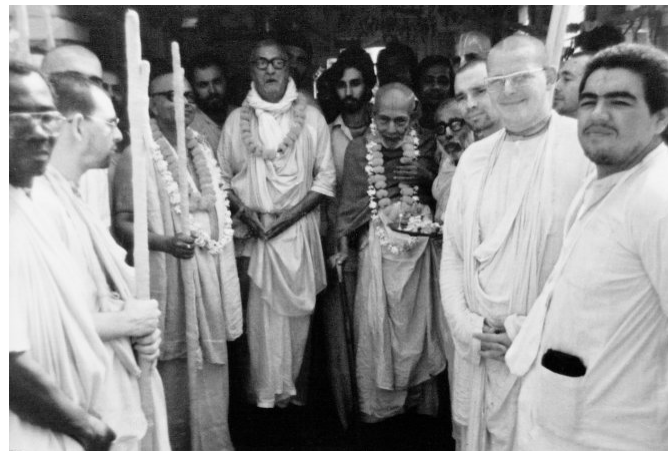
Nejzářivější příklad služby Púdžjapády Śrīdhara Maharádže jsme viděli zejména v náladě *višrambha* (s pevnou, upřímnou důvěrou, důvěrností a vírou ve Śrī Gurua).

Náš Paramárádhja Šríla Prabhupád mu nekonečně žehná za jeho velkolepou kazatelskou kampaň, v níž ukazuje mimořádnost učení Šrí Šrí Gurua a Gaurángy. Z milosti Šrí Gurua se v jeho srdci vždy se zářivou spontánností objevovaly nejvýstižnější analogie, logické argumenty a nejlepší techniky pro stanovení *susiddhanty* (vyšších pravd a filozofických závěrů), které umožňovaly přesvědčivě vyvracet protichůdné názory a tvrzení.

Šríla Prabhupád byl vždy rád, když se Šríla Šrídhhar Maharádž účastnil nějaké přednášky nebo intelektuální debaty. Šríla Prabhupád velmi chválil kvalitu a poetickou krásu jeho literárních příspěvků. Každé slovo jeho modliteb ke svému Gurudévovi a Pánu Gaurasundarovi je plné hlubokého souznění, oddanosti a jasně ukazuje jeho intenzivní lásku ke Šrí Guruovi a Pánu Gaurasundarovi. Jeho výklad Šrí Brahma-gájatří, matky všech Véd, vyzdvihující oddanost a uctívání Šrímatí Rádhárání, hluboce ocení ti požehnaní a inteligentní oddaní, kteří si uvědomují krásu čisté oddané služby. Chybí mi vhodná slova, abych popsal hluboký význam Šrí Gájatří, jak jej vyjádřil Púdžjapád Maharádž v hloubce realizace, kterou je vznešená Šrí Rádhá-dásja neboli Šrí Rádhá-páda-dhjána, výlučná oddaná služba Šrímatí Rádhárání. Proto ji lze popsat a pochopit pouze prostřednictvím jeho vlastního znamenitého transcendentálního jazyka a jeho výlučné milosti. Tento nejhlubší význam Šrí Gájatří byl vyjeven slovy vycházejícími z jeho lotosových rtů a dychtivou náladou vyzářující z nitra jeho srdce.

Chybí mi slova, abych vyjádřil bolest z odloučení v nepřítomnosti tak vzácné osobnosti a vznešeného oddaného Pána. Byl to Šríla Prabhupád, kdo k nám přivedl svého vlastního společníka, našeho Púdžjapádu Maharádže, a požehnal nám tak jeho společností. Úpěnlivě se k němu modlím, aby mi velkoryse odpustil všechny mé hmotné představy o něm, ať už vědomé či nevědomé, byl ke mně milostivý a naplnil můj život tím, že mi dá věčnou službu Šrílovi Prabhupádovi.

Mnozí jeho žáci východního i západního světa mi prokazují úctu, protože jsem jeho duchovní bratr, ale já jsem pramálo kvalifikovaný k tomu, abych tuto úctu přijímal. Přesto je mám velmi rád, protože jsou všichni požehnaní štěstím, že našli útočiště u lotosových nohou tohoto vznešeného Duchovního Mistra, a zvláště je všechny žádám, aby byli opatrní a neměli o něm žádné mylné hmotné představy.

Za jeho života mě uchvátilo bohatství krásných stále nových a slavných hari-kathá, které vycházely z lotosových rtů Púdžjapády Šrídhara Maharádže. Bohužel jsem mu tehdy nebyl schopen vzdát patřičnou úctu, a dnes mám srdce těžké bolestí z odloučení kvůli palčivému pocitu z nepřítomnosti tohoto velkorysého dobrotivého přítele. Je důvěrným společníkem Šríly Prabhupády a zůstává u jeho lotosových nohou v nitjálíle, kde ho hluboce těší svou okouzující oddanou službou. Nyní se vroucně modlím, aby mě tam milostivě vzal a zapojil mě do služby Šrílovi Prabhupádovi.

Den před svým odchodem si Paramárádhja Šrí Šríla Prabhupád vyžádal z úst Púdžjapády Šríly Šrídhara

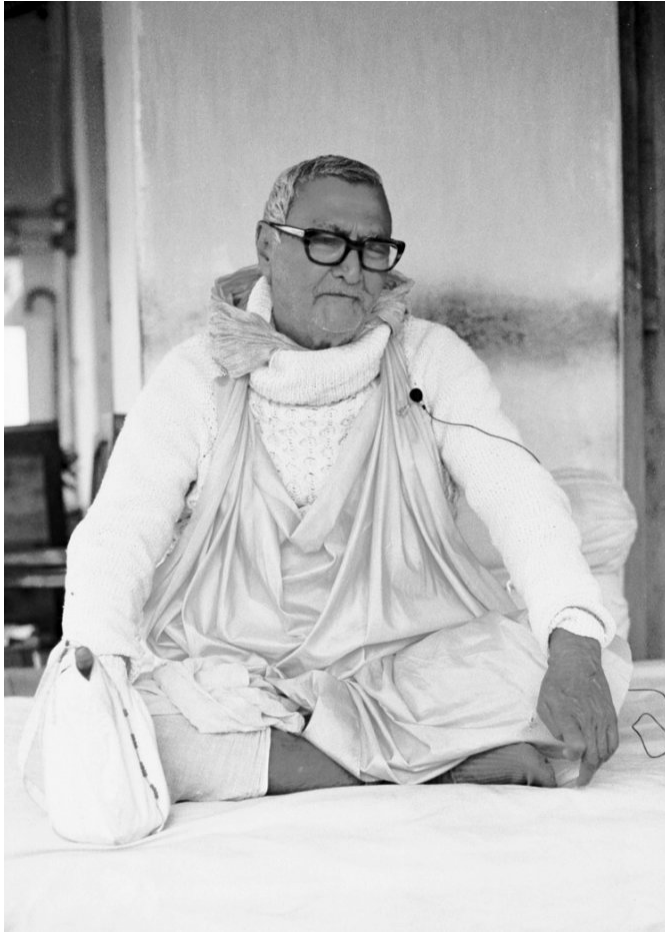
Maharádže onu úžasnou píseň Šrí Rúpa-mañďzarí-pada, kterou složil Šríla Naróttam dás Thákur, čímž naznačil, že Púdžjapád Šríla Šrídhar Maharádž je oprávněn vstoupit do Šrí Rúpánuga bhadžanu důvěrné oddané služby v esoterické linii Šrí Rúpy Mañďzarí. Šríla Prabhupád nám dal velkou naději, když řekl, že vnitřní proud linie Šríly Thákura Bhaktivinóda, předního společníka Šrí Rúpy Prabhua a ztělesnění přímé energie Pána Gaura-sundry, nebude nikdy zastaven. Jedině Šrí Gurudév nám může umožnit dosáhnout všeobjímající vznešené Šrí vradža-prémy, kterou rozdává nedostizný Šrímán Maháprabhu tím, že nás pozvedá na tuto úroveň božské rasy. Šríla Prabhupád přímo definoval Púdžjapádu Šrídharma Maharádže jako Šrí Rúpánuga Bhakti Rakšaka, strážce čisté oddanosti v linii Šrí Rúpy, a tedy i strážce čisté oddané linie Šríly Thákura Bhaktivinóda. Proto jako pokorný služebník služebníků prosím o jeho milost. Jak budu schopen dosáhnout té nejvznešenější Šrí Vradža-prémy bez poddanosti a odevzdání tomu, koho Šríla Prabhupád přímo a navěky přijal do rodiny Rúpánuga Šríly Bhaktivinóda Thákura?

Od samého počátku jeho života v mathu byla oddanost Púdžjapády Šrídharma Maharádže jeho vlastnímu guruovi, Šrílovi Prabhupádovi, nadmíru úžasná. Jeho klidná, tichá povaha a jasný, krásný a božský zjev doprovázený plnou prostotou, vážností a naprostou oproštěností od egoistických emocí budou navždy přitahovat naše srdce. Každé slovo Šrí Gurudévy (Šríly Bhaktisidhánty) skvěle vysvětlil tak vroucně oddaným a poetickým způsobem, že jsme byli zcela okouzleni. Narodil se ve ctihodné a bohaté rodině, ale byl také pohledný a proslavil se svou učeností. V jeho životě ani v jeho povaze jsme nenašli ani stopu falešné pýchy. Nikdy o něm nebylo známo, že by někomu způsobil jakékoliv potíže, a nikdy se necítil pokořený, když na sebe bral problémy ostatních. Byl zcela prostý zákeřného hněvu, který je v rozporu s čistou oddanou službou. Vždy se srdečně

a s velkou trpělivostí snažil vyřešit všechny problémy, které vznikaly při konfliktech nebo sporech mezi jeho duchovními bratry. Tato neposkvrněná osobnost se vždy vyznačovala přirozeným, prostým a nanejvýš srdečným chováním, které nastavovalo příkladný standard pro brahmačáríny a sannjásíny naší mise.

Je vznešeným oddaným Nejvyššího Pána, Šrí Gaura-sundry, a vždy ho zdobila náklonnost celé guru vargy, Šrí Gurua a vaišnavů. Má čisté vlastnosti a dobrotivě všem žehná božským poselstvím a jedinečným bohatstvím Šríly Prabhupády, čímž plní jeho přání. Patří mu veškerá sláva, navždy a všude.

Kapitola třetí

Śrīla Śrīdhar Maharādḥ chválí Śrīlu Prabhupādu a ISKCON

Śrīla Śrīdhar Maharādḥ při mnoha příležitostech vyřešil problémy, které vznikly mezi Śrīlou Prabhupādou a jeho duchovními bratry. Příkladem může být spor, který vznikl mezi Prabhupádovými duchovními bratry, když ho jeho žáci začali oslovovat „Prabhupádo“ a později při jeho oslavě zpívali „Džaja Prabhupád“.

Někteří ze žáků Śrīly Prabhupády v počátcích ISKCONu při návštěvě Čaitanja Sarasvat Mathu slyšeli Niškičana Krišnadāse Babādḥīho Maharādḥe zpívat Prabhupāda-padma-stavaku, jejímž autorem je Śrīla Śrīdhar Maharādḥ. Na konci začal zpívat „Džaja Prabhupád! Džaja Prabhupád!“ (na oslavu Śrīly Bhaktisiddhānty Sarasvatīho Thākura). Žákům A. Č. Bhaktivédanty Svāmīho Prabhupády se toto zpívání „Džaja Prabhupád“ velmi líbilo a zavedli ho ve všech Prabhupádových chrámech. Když se Prabhupádovi duchovní bratři dozvěděli o našem používání „Prabhupády“, nelíbilo se jim to a měli velmi důrazné námítky.¹ Byl to Śrīdhar Maharādḥ, kdo jim vysvětlil, že v šástrě se píše, že žák má vyslovovat jméno svého gurma s tituly: „*om viṣṇupāda, prabhupāda*, atd.“ Vysvětlil jim, že jelikož „náš Śrīla Prabhupád“ ve skutečnosti plní přání „jejich Śrīly Prabhupády“, zaslouží si tento titul, který je vyhrazen velkým osobnostem.

To, že pokusy Šríly Prabhupády získat pozemky v Majápuru narážely na silný odpor, je jeho žákům dobře známo. Někteří duchovní bratři Šríly Prabhupády si stěžovali zdejšímu okresnímu soudci, že cizinci a jejich bohatství by kazili čistotu svatého dhámu. Co už tak známé není, je že Šríla Šrídhar Maharádž na žádost Šríly Prabhupády² promluvil s těmito duchovními bratry, kteří byli proti získání 142 hektarů, a přesvědčil je, aby své stížnosti okresnímu soudci stáhli. Kromě toho v důsledku kázání Šríly Šrídhara Maharádže začali být k jeho aktivitám příznivě nakloněni. Později jeden z těchto duchovních bratrů řekl vůdci strany Džanata, profesoru Haripádovi Bháratímu, aby plně podpořil ISKCON³, a dále poslal Prabhupádovi telegram, že se úzkostlivě modlí za jeho zdraví⁴. Při jejich setkání v Navadvípu v roce 1977 se Šríla Šrídhar Maharádž zeptal Šríly Prabhupády na jeho kazatelskou činnost:

Šríla Prabhupád: S velkými obtížemi ty knihy po nocích překládám, oni je tisknou a prodávají a každý měsíc mi sem posílají sedmdesát, osmdesát tisíc dolarů. Má z toho Indie prospěch, nebo o něco přichází? Ale oni je ještě obviňují, že to jsou agenti CIA. Tírtha Maharádž řekl: „Americká vláda dala Svámídzímu dva miliony dolarů“. Jako by americká vláda neměla nic lepšího na práci nebo si nemohla najít lepšího člověka, kterému by ty peníze dala. Takže za to, že jsem přiměl oddané zpívat Haré Krišna a tančit, mi dali peníze, dva miliony dolarů.

Šríla Šrídhar Maharádž: Jeden člověk z rozvědky se stal mým žákem a přijal ode mě zasvěcení. Ptal se mě na vaše hnutí. Řekl jsem mu: „To jsou jen pomluvy. Svámího Maharádže znám už dlouho. Znáám ho velice dobře a toto hnutí není nic jiného než čistě duchovní hnutí.“ Myslí si, že to je jako za Britů – ti nejdříve posílali misionáře, pak obchodníky, a nakonec přišla armáda a převzala moc nad

vším. Ale ty dny už jsou pryč. Křesťanství už nyní není tak efektivní.

Šaktjavéš-avatár

Po odchodu Šríly Prabhupády Šríla Šrídhar Maharádž prohlásil:

Považuji ho za šaktjavéša-avatára, což potvrzují i jeho verše napsané na cestě přes Atlantik – jak přistál v Americe, povaha počátků jeho hnutí, jeho intenzivní stupeň odevzdanosti Krišnovi a závislosti na NĚm, jak moc byl prostý jakýchkoli jiných tužeb, než bylo plnění pokynů jeho gurudévy, a jak cítil prázdnotu – až Krišna sestoupil, aby mu pomohl a tu prázdnotu zaplnil. A je potvrzeno, že Krišna pracoval v jeho prospěch. Ve své básni „Modlitba k lotosovým nohám Krišny“ vidíme, jak Krišnu prosí: „Můj milý bratře, Tvé štěstí se k Tobě dostaví pouze tehdy, když s Tebou bude spokojena Šrímatí Rádhárání.“ Když viděl svého gurudévu, Šrílu Bhaktisiddhántu Sarasvatího, jako představitele Rádhárání, a jeho příkaz jako službu Rádhárání, pokorně prohlásil, že se necítí být hoden a ani způsobilý naplnit takovou božskou službu, a tak zajistil, aby tuto službu jeho guruovi vykonal Krišna. Zcela se odevzdal tomuto záměru, a tak upřímně se modlil ke Krišnovi, aby mohl plnit povinnost, kterou mu uložil jeho Guru Maharádž, až mu na pomoc sestoupila božská síla, božská moc. Jinak to není možné. To není běžná úroveň, věc, kterou může udělat kdokoli – přinést to nejvyšší (vědomí Krišny) těm nejnižším (padlým duším) v takové míře. Nemůže to být jinak, než že se jednalo o božskou sílu, vtělenou a to ve velké intenzitě a rozsahu! Takže – šaktjavéš-avatár – nemohu než ho tak brát.

Vize ISKCONu

Na otázku, jaká by měla být vize ISKCONu, odpověděl Šríla Šrídhara Maharádž vyzněním modlitby Raghunáthy dáse Gósvámího:

Nāma-śreṣṭham manum api śaci-putram atra svarūpam – jsem plně zavázán Šrí Gurudévovi. Proč? Dal mi tolik věcí: nejvyšší pojetí svatého jména Krišny, nejvyšší podobu zvuku, která obsahuje nejvyšší podobu myšlenky, cíle, ideálu – všeho. A dal mi službu našemu velikému zachránci, Šrí Čaitanjovi Maháprabhuovi, a Jeho nejdražšímu pomocníkovi, Svarúpovi Damódarovi. Svedl mě dohromady se Šrí Rúpou, kterému bylo nařídáno rozdávat nejnítějnější poklady srdce, nejvyšší odanou lásku, *rāgānugā-bhakti*. Gurudéva mi dal Šrílu Sanátanu Gósvámího, který nám dává sambandha-džňánu, správnou koncepci jak vnímat prostředí kolem, a dal mi Mathurá-mandalu, která mi pomůže při vzpomínání na Rádhu a Góvindu, kamkoli se podívám. Svou milostí mi gurudév vyjevil mimořádnou povahu Rádhá-kundu, oblíbeného místa Rádhy a Góvindy pro Jejich zábavy, a slavný Góvardhan. A konečně mi dal naději, že jednoho dne mohu získat službu Šrí Šrí Rádhy a Mádhavy. Všechna tato ujištění mi dal můj gurudév a tak s veškerou úctou skláním svou hlavu k jeho lotosovým nohám. Pokud si uvědomujeme všechny tyto duchovní záležitosti, potom se můžeme domnívat, že náš přístup ke gurudévovi je správný. Kdo a co je náš guru? Jaké je jeho poslání? To všechno je toho náplní, to všechno sem patří. Bez toho všeho – po čem bychom toužili?

ISKCON se nesmí odchýlit od této linie. Nepřišli jsme sem, abychom se podváděli, ale abychom získali naplnění. ISKCON splní vnitřní touhu každého, a dokonce se rozšíří i na rostliny a kameny a doveče

je k nohám Maháprabhua a Gósvámích. Od vesnice k vesnici, na každém místě je potřeba lovit a oslovovat každého: „Přijmi jméno Krišny! Přijď pod Maháprabhuovu zástavu!“ Tato velkolepá celosvětová mise bude vzkvétat jako nic jiného pod sluncem, dotkne se nebes a pokryje zemi a také ostatní planety. To byl cíl Bhaktivédanty Svámího Prabhupády a my to chápeme a vážíme si toho.

Ti, kteří jen zvoní na zvony

Jindy Šríla Šrídhara Maharádž hovořil dále:

Slyšel jsem od různých lidí, že Svámí Maharádž řekl svým žákům, že v Bengálsku se většina žáků Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura odchýlila od jeho učení. Takže nyní tam musíte jít a znovu tam vše uvést na pravou míru. S takovým posláním je tam posílal. Já sám jsem to přímo od něj neslyšel. Slyšel jsem to od jiných a svým způsobem si myslím, že je docela možné, že něco takového svým žákům řekl, aby je povzbudil. V době, kdy bráhmani v Bengálsku velmi poklesli, přivedl Ádišúra bráhmany z Kanauďže a tak tam znovu zavedl systém varnášramy. Svámí Maharádž udělal něco podobného. Slyšel jsem od Krišnadáse Babádžího Maharádže, že před odchodem z této planety ho Svámí Maharádž požádal, aby jeho jménem poprosil své duchovní bratry o odpuštění – že někdy mohl své duchovní bratry při kázání urazit. To řekl, to jsem slyšel od Krišnadáse Babádžího Maharádže. Jednou jsem slyšel, že se ho Akiččana Maharádž zeptal: „Co dělají ostatní tví duchovní bratři?“ A on odpověděl: „Jen jedí, spí a zvoní na zvony.“ Když se to doslechli, velmi se urazili a přišli za mnou. Mé vnímání je však neutrální. Řekl jsem tedy: „Buben, na který hraje – pokud tě přijme, abys hrál a zvonil zvonem v jeho skupině, pak bys to měl považovat za velkou čest.“ Můj názor je jiný.

Viděl jsem, že bubnuje na obrovský buben, válečný buben, takže pokud dostanete možnost ho doprovázet na kasi nebo činely, je to pro vás velká pocta. To byl můj komentář z absolutního pohledu.

(Několik sannjásínů z Gaudíja Mathu mělo v té době stovky žáků, otevřelo mnoho chrámů a energicky kázali, takže byli pochopitelně podráždění, když o nich řekl, že jen zvoní na zvony. Šríla Prabhupád například v rozhovoru v Bhuvanéšváru v roce 1977, když slyšel zprávu svých žáků, že Mádhava Maharádž má celou vesnici, která se nadšeně věnuje vědomí Krišny, navrhl, abychom udělali totéž.)⁵

Udržte ISKCON pohromadě

Šríla Šrídhhar Maharádž: Jsem otevřený všem. Obvykle vítám lidi z obou táborů a budu se snažit všem pomoci, aby nedošlo k rozkolu. Svámí Maharádž udělal velkou věc a mně se to moc líbí. Nemohu tolerovat, že by se tato organizace, toto celosvětové hnutí rozpadlo na frakce. Takže jsem rád, pokud přijdou obě strany, a já se pokusím najít řešení někde uprostřed. Ale strana, která je nyní u moci, nemívá zájem přijít. Už dlouho se cítím nešťastný, kdykoli se setkám s někým, kdo odchází nespokojen. Ale strana, která je u moci, většinou nemívá zájem přijít. Jsem už poměrně starý, ale nerad vidím, že je velké dílo Svámího Maharádže takto narušováno. Udělal tak ohromnou věc. *Prthivíte āche yata nagarādi grāma sarvatra pracāra haibe mora nāma*. Bude toto velké dílo, které vykonal Svámí Maharádž a které je tak úspěšné, zničeno vnitřním rozkolem? To je pro mě nesnesitelná představa. Pokud tedy přijdou obě strany, pokusím se udělat vše, co bude v mých silách, než zemřu. Chci vidět jednotnou a zdravou instituci. To je mé srdečné přání.

Bhaktičaru Svámí: To cítí i většina mých duchovních bratří (v roce 1980 se to týkalo i mnoha členů GBC). Cítí, že ať Šríla Šrídhhar Maharádž řekne cokoli, my toto rozhodnutí přijmeme.

Šríla Šrídhhar Maharádž: Přeji si to z hloubi svého srdce. Představa, že by se to mohlo zničit, je nepřijatelná. Organizace by měla zůstat jednotná a zvítězit nad ostatními náboženskými principy. Ve jménu náboženství existuje tolik nepřátel. Nabírají na síle a tak může být v budoucnosti vše ztraceno. To je nepřijatelné. Prabhupád mě požádal, abych jel na Západ. Nemohl jsem jet, ale Prabhupád přivedl Západ ke mně, takže to беру jako svou svatou povinnost, kterou v této záležitosti musím splnit, cítím to. Nesmí se to rozbít na kousky. Sjednoceni stojíme, rozdělení padneme. Ale pokud je to beznadějné, není jiná možnost. Musíme vždy stát na straně pravdy, ne na straně lži. Haré Krišna.

Svámí Maharádž převzal odpovědnost za to velké nedokončené dílo a odvedl úžasnou práci a my jsme na něj hrdí. Cítíme takovou hrdost na to, co udělal. Jak můžeme za svého života, během dvou nebo tří let po jeho odchodu tolerovat, že to bude zničeno? To je nepřijatelné. Haré Krišna. Ale pokud kvůli kvalitě, kvůli pravdě máme čelit takové situaci, nedá se nic dělat. Pravda je vším, *satyam param dhimahi*.

Z této kapitoly můžeme pochopit nezávistivou povahu Šríly Šrídhara Maharádže. Více než čtyři roky nezištně poskytoval ISKCONu své šástrické rady a vysoké realizace. Vůbec netoužil po tom, aby se oddaných ISKCONu zmocnil. Jeho povaha byla přesně opačná – neměl zájem získat více, byl spokojený s prostým životem.

Poznámky:

Citace, které nejsou uvedeny zde, jsou převzaty z vybraných rozhovorů se Šrílou Šrídharem Maharádžem v jeho mathu v Navadvípu.

- 1 ŠP dopis Rúpánugovi, 25. září 1970
- 2 ŠP dopis Šrídhharovi Maharádžovi, 6. června 1976
- 3 771106RC.VRN
- 4 771012RC.VRN
- 5 770121R2.BHU

Kapitola čtvrtá

Prabhupādovy pokyny

Krátce před svým odchodem v roce 1977 Śrīla Prabhupād doporučil svým žákům, aby se s otázkami ohledně filozofických záležitostí obraceli na Śrīlu Śrīdhara Maharádže. Tento pokyn přijalo celé tehdejší GBC a v letech 1977-1981 se skutečně obraceli na Śrīlu Śrīdhara Maharádže s mnoha důležitými otázkami.

Podstatná část dokumentu GBC ohledně pozice guru a z března 1978, oficiálního prohlášení GBC zveřejněného po jejich prvním setkání se Śrīlou Śrīdharem Maharádžem, je převzata přímo z pokynů Śrīly Śrīdhara Maharádže pro GBC – jen s tím, že k tomu bylo pár věcí přidáno a několik důležitých věcí vynecháno.

Že si Śrīla Prabhupād opravdu přál, abychom se obrátili na Śrīlu Śrīdhara Maharádže s duchovními otázkami, potvrzují nahraná prohlášení Džajapatáky Maharádže, Satsvarúpy Maharádže, Bhaktičaru Svámího, Tamála Krišny Maharádže a mnoha dalších členů GBC (z nichž někteří později změnili názor a platnost svých předchozích prohlášení změnili), jakož i Tripuráriho Maharádže, který osobně masíroval lotosové nohy Śrīly Prabhupády ve společnosti několika starších oddaných, když tento pokyn od Śrīly Prabhupády slyšel. Śrīla Prabhupád to řekl jako odpověď na otázku Tamála Krišny Maharádže, na koho se můžeme obrátit o radu po jeho odchodu. Bhaktičaru Svámí o tom vyprávěl Śrīlovi Śrīdharovi Maharádžovi 19. srpna 1980:

Prabhupád nám dal pokyn, abychom se v případě jakýchkoli potíží obrátili na vás, ale oni tento pokyn Šríly Prabhupády záměrně nedodržují.

Kromě toho byl tento pokyn Šríly Prabhupády oficiálně uznán GBC v publikaci GBC z března 1981 „Sestupný proces výběru duchovního učitele“. Girirádž Maharádž v dopise z 16. září 1978 adresovaném všem členům GBC napsal:

Podle Šrídharma Maharádže, se kterým se máme podle Šríly Prabhupády radit o filozofii a praktických věcech, existuje relativní a absolutní pohled. Měli bychom vůči Šrídharovi Svámímu zachovávat tu nejvyšší úctu. Šríla Prabhupád jednou prohlásil, že kromě něho je k psaní výkladu k Bhá-gavatamu kvalifikován pouze Šrídhar Svámí. Když jsme se obrátili na Šrílu Prabhupádu před jeho odchodem, zda bychom mohli psát knihy, až zde nebude, Šríla Prabhupád odpověděl: „Můžete psát, až budete realizovaní, ale to teď nikdo z vás není.“

Takže jak z relativního hlediska, tak z hlediska absolutní realizace je Šrídhar Svámí vysoko nad každým z nás. Nedávno jsem slyšel výroky, že jsme nyní překonali Šrídharma Svámího a že můžeme jeho pojetí ještě vylepšit. V této souvislosti si jednoduše připomínám slova Šrí Čaitanji Mahá-prabhua, *svāmī nā māne yei jana veśyāra bhítare tāre kariye gaṇana*, že musíme zůstat věrní našemu Svámímu (jinak se staneme prostitutkami).

Cc. Antja-líla 7.115

Žáci Šríly Prabhupády ohledně Šríly Šrídharma Maharádže řekli:

(Prabhupád řekl:) Kdyby se vyskytla nějaká otázka, měli bychom se obrátit na vás.

Džajapatáka Maharádž
nahrávka z března 1978

Měli bychom se obrátit na jeho duchovního bratra Šrídharma Maharádže, aby nám poradil. Takže tento rozhovor z 21. října 1980 rozhodně ukázal, že to GBC dělá a Šríla Šrídhar Maharádž tuto roli plní, jak Šríla Prabhupád žádal, aby to dělal pro jeho žáky.

Satsvarúp Maharádž
nahrávka z 22. prosince 1980

Vedoucí žáci Šríly Prabhupády si Šríly Šrídharma Maharádže také velmi vážili. Historické řady daršanů během Gaura-púrnimy v roce 1981 se každý den účastnilo mnoho předních oddaných ISKCONu, včetně Tamála Krišny Maharádže, Raméšvara Maharádže, Kírtánanandy Maharádže, Girirádže Svámího, Džajádvaity Svámího, Bhaktičaru Svámího, Atreji Riši Prabhua a mnoha dalších GBC.

Náš Guru Maharádž k nám byl laskavý, a stejně tak jste k nám laskavý i vy. Neshledávám žádný rozdíl v tom, jaké požehnání nám oba dáváte. Když jsem každý rok přijížděl do Majápuru, celý účel mé návštěvy se naplnil, když jsem byl v jeho společnosti. Stejně tak teď cítím, že když jsem sem přijel, že účel mé návštěvy je naplněn, kdykoli jsem ve vaší společnosti.

Tamál Krišna Maharádž
nahrávka z 26. února 1981

Chápu to tak, že Prabhupád k nám promlouvá vaším prostřednictvím.

Raméšvar Svámí
nahrávka z 5. března 1981

Kromě toho další žáci uvedli:

Pokyny Šrídharma Maharádže se neliší od Prabhupádových.

Ačjutánanda dás
Autobiografie židovského jogína

Prabhupád mi dvakrát řekl: „Všechno, co vím, jsem se naučil od Šrídharma Maharádže“.

Hansadúta dás

Maharádžo, čas ukáže, že oni (vedoucí ISKCONu) se mýlí a vy máte pravdu.

Bhaktičaru Svámí
nahrávka z února 1982

Sám Šríla Prabhupád se o Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi vyjadřoval velmi pochvalně:

...který je ze všech mých duchovních bratrů nejkompetentnější. Je to B. R. Šrídhar Maharádž, kterého považuji dokonce za svého šikšá-gurua. Pokud to s pokrokem ve svém duchovním životě myslíš vážně, doporučuji Ti, abys šel ke Šrídharovi Maharádžovi, a já budu mít pocit, že jsi v bezpečí. Můžeš také dohodnout, že tam v budoucnu pojedou Tvoji další duchovní bratři.

ŠP dopis Hrišíkěšovi, 1. ledna 1969

Co Šrípád Šrídhar Maharádž nařídil, to беру za své. Je vhodné, abych přijal jeho pokyny.

ŠP dopis Góvindovi Maharádžovi, 12. 9. 1969

To, co Góvinda Maharádž řekl, je pravda. Považuji jeho gurua za svého šikšá-gurua.

ŠP, slavnostní otevření ISKCONského
Čandródaja Mandiru v Majápuru, 1974

Ti, kdo jsou inteligentní, něco vytvářejí, jako Šrídhar Maharádž a další.

Rozhovor ŠP, Allahabád, 13. ledna 1977 ¹

Jeden z mých významných duchovních bratrů (Šrídhar Maharádž) to říká. Je upřímný. Říká:

„Jak bylo předpovězeno v Čaitanja-čaritámritě: *prthivite āche yata nagarādi grāma* – ty jsi to vykonal.“

ŠP, ranní procházka v LA, 11. prosince 1973
a ŠP dopis Bon Maharádžovi, 7. července 1975 ²

Náš vztah je velmi důvěrný. Po rozpadu Gaudíja Mathu jsem chtěl zorganizovat jinou organizaci, v jejímž čele by stál Šrídhar Maharádž.

Rozhovor se ŠP, 17. března 1973 ³

V průběhu let se různé skutečnosti záhadně měnily podle politického klimatu. Výroky obsažené v této knize jsou podloženy tištěnými dokumenty a magnetofonovými nahrávkami. Je pochopitelné, že někdo může změnit svůj názor na určité věci, ale to nic nemění na podstatných faktech, na skutečné pravdě, *satyaṁ paraṁ dhīmahi*.

Dopis Rúpánugovi

Přestože Šríla Prabhupád učinil mnohem později rozhodující prohlášení ohledně Šríly Šrídharma Maharádže, někteří považují dopis Šríly Prabhupády Rúpánugovi z roku 1974 za nejdůležitější prohlášení o Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi. Následuje výňatek z dopisu:

Můj drahý Rúpánugo Maharádžo,

Přijmi prosím mé požehnání. Potvrzuji přijetí Tvého dopisu ze 17. dubna z Washingtonu D.C. a velmi pečlivě jsem si přečetl jeho obsah. Máš pravdu, pokud jde o autentičnost Šrídharma Maharádže. Podle mého názoru je však nejlepším z mnoha. Je to můj starý přítel a přinejmenším dodržuje usměrňující zásady oddané služby. Nechci psát o aktivitách svých duchovních bratrů, ale je fakt, že nežijí kazatelským životem. Všichni se

spokojí se střechou nad hlavou pod záminkou udržování chrámu a zaměstnávají své žáky tím, že si ve jménu transcendentální služby opatřují peníze na jídlo – jen jedí a spí. Nemají žádný nápad ani mozek k tomu, aby přišli na to jak šířit poselství Šrí Čaitanji Maháprabhua. Můj Guru Maharádž kvůli tomu mnohokrát lamentoval a říkal, že kdyby alespoň jeden člověk pochopil princip kázání, pak by jeho poslání bylo úspěšné. V posledních dnech byl velmi znechucený. Ve skutečnosti odešel z tohoto světa dříve, jinak by žil ještě mnoho let. Přesto požádal své žáky, aby vytvořili silný řídicí orgán pro šíření poselství Čaitanji Maháprabhua. Nikdy nikoho neurčil, aby se stal áčarjou Gaudíja Mathu. Šrídhhar Maharádž je však zodpovědný za neuposlechnutí tohoto příkazu Guru Maharádže. On a další, kteří již jsou po smrti, zbytečně prosazovali, aby byl jeden áčarja. Kdyby Guru Maharádž viděl někoho, kdo byl v té době způsobilý být áčarjou, zmínil by se o něm. V noci před svým odchodem mluvil o mnoha věcech, ale nikdy se nezmínil o áčarjovi. Jeho představa byla taková, že áčarja nemá být jmenován z řad vedoucích. Řekl otevřeně: „Vytvořte GBC a veďte misi.“ Jeho představa byla taková, že se sebevzárující áčarja později automaticky vyprofiluje z řad úspěšných členů GBC. Ale Šrídhhar Maharádž s dalšími dvěma členy neautorizovaně vybrali jednoho áčarju, a později se ukázalo, že to nefunguje. Výsledkem je, že nyní se každý prohlašuje za áčarju, i když je třeba *kaniṣṭha-adhikāri* a nemá schopnost kázat. V některých mathech se áčarja mění třikrát ročně. Proto se nesmíme v ISKCONu dopustit stejné chyby. Ve skutečnosti mezi mými duchovními bratry není nikdo způsobilý stát se áčarjou. Proto je lepší se s mými duchovními bratry příliš důvěrně nestýkat, protože místo aby naše

studenty a žáky inspirovali, mohou je někdy znečistit. Takový pokus učinili již dříve, zejména (jmenuje tři sannjásíny z řad svých duchovních bratrů), ale nakonec se mi podařilo situaci zachránit. A děje se to dál. Musíme si na ně dávat velký pozor a nestýkat se s nimi. To je můj pokyn pro vás všechny. Nemohou nám pomoci v našem hnutí, ale jsou schopní škodit našemu přirozenému pokroku. Proto si na ně musíme dávat velký pozor.

Když máme před sebou protichůdná tvrzení, je třeba jim porozumět a nějak je sladit. Rúpa Gósvámí napsal:

*virodho vakyayor yatra
napramayam tad isyate
yathaviruddhata ca syat
tatharthah kalpyate tayoh*

„Když si dva výroky písem odporují, ani jeden z nich není považován za chybný. Je třeba je vysvětlit takovým způsobem, aby byl rozpor odstraněn.“

Laghu-bhagavatámrita 1.212

Dříve zmíněný osobní pokyn Šríly Prabhupády, aby se obraceli na Šrílu Šrídhara Maharádže ve filozofických otázkách, byl vyřčen tři roky po napsání dopisu Rúpánugovi. Tento Prabhupádův dopis je tedy třeba dát do kontextu s jeho ostatními výroky, abychom si udělali přesný obrázek o jeho pocitech vůči Šrílovi Šrídhharovi Maharádžovi. Když se na ně podíváme ve světle správné historické perspektivy, můžeme si uvědomit, za kterých okolností byly tyto výroky vyřčeny, neboť přátelské a důvěrné vztahy mezi Šrílou Prabhupádou a Šrílou Šrídharem Maharádžem se ani v nejmenším nezměnily, a to ani po napsání tohoto dopisu. Uvědomme si, že Šríla Prabhupád a Šríla Šrídhhar Maharádž spolu žili v harmonii v období, kdy v Gaudíja Mathu probíhala většina problémů, o kterých v dopise Rúpánugovi píše.⁴

Šríla Prabhupád poté požádal Šrílu Šrídharma Maharádže, aby se stal prezidentem ISKCONu:

Náš vztah je velmi důvěrný. Po rozpadu Gaudíja Mathu jsem chtěl zorganizovat jinou organizaci, v jejímž čele by stál Šrídhar Maharádž. (březen 1973) ⁵

Bohužel vytržením dopisu z jeho skutečného historického kontextu se ho hrstka vedoucích pokusila využít k diskreditaci hlubokého a důvěrného vztahu mezi Šrílou Šrídharem Maharádžem a Šrílou Prabhupádou. Někteří z těchto vedoucích jsou si přitom tohoto hlubokého vztahu dobře vědomi. Neznáme totiž ani obsah Rúpánugova dopisu napsaného Šrílovi Prabhupádovi, na který takto odpovídal. Pečlivé studium mnoha Prabhupádových dopisů ukazuje, že poměrně často jsou přímou reakcí na konkrétní okolnosti a v různých situacích mohou být dokonce v rozporu s jinými pokyny napsanými v jiné době.

Podle Šríly Šrídharma Maharádže bylo GBC vytvořeno vedoucími Gaudíja Mathu deset dní po odchodu Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího, ale bohužel nefungovalo dlouho. Šríla Šrídhar Maharádž odmítl členství v GBC. Pak GBC zvolilo áčarju a Šríla Šrídhar Maharádž radil GBC, když o to byl požádán.

Válka skončila

Přestože Šríla Prabhupád své duchovní bratry někdy ostře kritizoval, psal o nich také pozitivně:

I mezi našimi duchovními bratry dochází k nedorozuměním, ale nikdo z nás nesešel z cesty služby Krišnovi. Můj Guru Maharádž nám nařídil, abychom jeho poslání vykonávali společně. Bohužel jsme nyní rozděleni, ale nikdo z nás nepřestal kázat vědomí Krišny. Dokonce i když mezi duchovními bratry mého Guru-Maharádže došlo

k neshodám, nikdo z nich se neodklonil od transcendentální láskyplné služby Krišnovi.

ŠP dopis Brahmánandovi, 18. listopadu 1967

Všichni žáci Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího Gósvámího jsou moji duchovní bratři, a přestože mezi námi existují názorové rozdíly a nekážeme společně, každý z nás šíří toto hnutí vědomí Krišny podle svých schopností a přijímá mnoho žáků, aby ho dál šířili po celém světě.

Šrímad-Bhágavatam. 4.28.31 výklad

Co se týče Tvé otázky ohledně sporů mezi žáky Bhaktisiddhánty Sarasvatího Gósvámího Maharádže, je to pravda. Tyto rozepře však nejsou hmotné. Stejně jako ve státě jsou různé politické strany někdy ve vzájemném konfliktu a bojují proti sobě, jejich společným cílem je ale vždy služba státu. Stejně tak mezi žáky Bhaktisiddhánty Sarasvatího mohou být nějaké neshody, ale jejich společným cílem je hlásat poselství Jeho Božské Milosti.

ŠP dopis Mandalí Bhadrovi, 28. července 1969

Výše uvedený dopis Brahmánandovi byl napsán dříve a až poté se objevilo mnoho problémů s duchovními bratry Šríly Prabhupády. Výše uvedený výklad v Bhágavatam byl však napsán mnohem později.

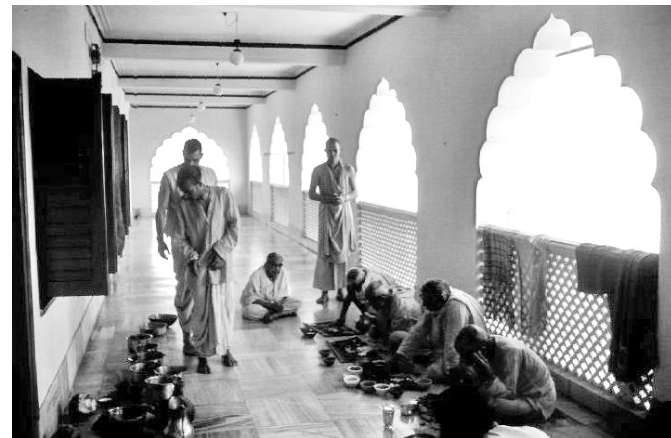
Šríla Prabhupád také řekl: „Válka skončila“ a vytvořil Charitativní fond Bhaktivédanty Svámího pro rozvoj *Gauḍa-maṇḍala-bhūmi* a pro podporu lepších vztahů a spolupráce mezi ISKCONem a duchovními bratry Šríly Prabhupády. Konkrétně tomuto fondu nařídil, aby postavil kírtanový sál v mathu Šríly Šrídharma Maharádže a další v rodišti Šrí Čaitanji Maháprabhua na Jóga-píthi.⁶

Když zkoumáme činnosti těchto dvou vaišnavů, vidíme skutečné záměry těchto čistých oddaných Pána, plně pohroužených do oddané služby. Je třeba prozkoumat

všechna fakta nestranně a ne povrchně, na základě jednoho dopisu, a vyvodit obecný navždy platný závěr. Uvědomme si, že chyby, kterých se dopustili samotní vedoucí ISKCONu, byly mnohem závažnější než uvedené chyby Šríly Šrídhara Maharádže (podpora áčarji, který později poklesl). V rámci ISKCONu byly mnohé chyby vedoucích zamety pod koberec, zatímco Šríla Šrídhara Maharádž je otevřeně očerňován dodnes. Při nezaujatém pohledu na dopisy, rozhovory a další instrukce Šríly Prabhupády lze dojít k závěru, že Šríla Prabhupád své žáky od přijímání rad (šikšy) od Šríly Šrídhara Maharádže neodrazoval, naopak je v tom podporoval. Stejně tak nezaujatý pohled na šikšu Šríly Šrídhara Maharádže ukazuje, že jeho rady byly dokonalé. Když se Šríla Šrídhara Maharádž dozvěděl o kritice své osoby v dopise Rúpánugovi, s úsměvem odpověděl: „Jen se podívejte na kázání Svámího Maharádže: neušetřil ani mě, svého důvěrného přítele!“

Poznámky

- 1 770113RC.ALL
- 2 731211M2.LA v odkazu na ŠP dopis Bon Mj, 7. července 1975 a 760122MW.MAY
- 3 730317RC.MAY
- 4 Lílámrita, sv. 1, s. 100
- 5 730317RC.MAY
- 6 771030R2.VRN & 771106RC.VRN

Kapitola pátá

Špatné pochopení a miskoncepce

Styl kázání různých vaišnavů se může značně lišit. Je to zvláštní milost Krišny, že jednoho vaišnavu, Šrílu Prabhupádu, zplnomocnil, aby šířil vědomí Krišny po celém světě, a jiného, Šrílu Šrídharma Maharádže, aby zůstal na jednom místě a kázal. Mnoho velkých vaišnavů v naší linii nekázalo ve velkém, jako například Gaurakišór dás Babádží, Lokanáth Gósvámí a Gadádhar Pandit. Přesto všichni tito oddaní velmi sloužili Pánu podle Jeho přání a jsou považováni za Pánovi nejdražší. Přínos Šríly Prabhupády je jedinečný, bezprecedentní a zaslouží si nejvyšší ocenění. To však neznamená, že aktivity a přínos všech ostatních oddaných je pak třeba považovat za bezvýznamné nebo dokonce hodné kritiky. Každý vaišnava je jedinečný a tak by měl být také vnímán:

Neměli bychom být závistiví a považovat jednoho kazatele za velkého a jiného za velmi nízkého. To je hmotné chápání věcí a ve světě duchovních činností nemá místo. Krišnadás Kaviráždž Gósvámí proto projevuje stejnou úctu všem kazatelům hnutí Šrí Čaitanji Maháprabhua, které přirovnává k větvím stromu. ISKCON je jednou z těchto větví.

Čaitanja-čaritamrita, Ádi-líla 10.7, výklad

Mádhurja-rasa

Někteří říkají, že úžasné vysvětlení nejvznešenějších aspektů madhurja-rasy a nesmírného významu Šrímatí Rádhárání a Jejího nejdražšího Rúpy Gósvámího (Rúpy Maňďžarí) od Šríly Šrídhara Maharádže nejsou v souladu s učením Šríly Prabhupády. Nemůžeme však popřít, že jsme sampradájou madhurja-rasy. Je to prominentní učení naší gaudíja-sampradáji a Šríla Prabhupád ho podal velice mistrně. Varoval nás, abychom nečetli desátý zpěv Šrímad-Bhágavatamu a přitom zanedbávali prvních devět, ale zároveň nám hned na začátku dal knížku Krišna a jasně nám tím dal najevo, jaký je standard. Doporučujeme našim čtenářům, aby si přečetli „Láskyplné hledání ztraceného služebníka“ od Šríly Šrídhara Maharádže, aby poznali, jak i on krásně prezentuje madhurja-rasu. V této vznešené knize představuje nejvyšší ideál, prajóždžana-tattvu – nejvyšší cíl následovníků Šrí Rúpy – sladkými slovy s pečlivou rozvahou a takovým způsobem, že to nikoho nenechá na pochybách. Šríla Prabhupád také řekl:

Není to tak, že bychom gópi měli nějak bojkotovat. Měli bychom se držet zásady prezentovat je velmi opatrně, protože jim lidé nemusí rozumět – mohou si myslet, že jsou to obyčejné dívky. Neznamená to, že bychom slovo gópi neměli ani vyslovit a snažit se vynechávat jakkoliv zmínky o nich. Ne, jsou to oddané, které uctíváme. Jak se jim můžeme vyhýbat?

ŠP, 24. prosince 1969

Ten, koho nepřitahuje transcendentální krása rasy, bude jistě vtažen do víru přitažlivosti hmotných věcí a bude jednat s hmotným znečištěním a směřovat do nejtemnější oblasti pekelného života. Pochopením milostné lásky Rádhya a Krišny se člověk vymaní ze sevření přitažlivosti hmotné takzvané lásky mezi mužem a ženou. Když člověk

podobným způsobem pochopí čistou vátsalja, sakhja a dásja lásku ke Krišnovi, nebude již dále přitahován jejich hmotnými protějšky.

Čaitanja-čarítámrita, Ádi-líla 4.35

Šríla Šrídhara Maharádž byl jistě kvalifikovaný hovořit o vyšších vztazích Krišny a Jeho důvěrných společníků, přičemž tak činil vždy s největším citem. Šríla Šrídhara Maharádž v roce 1983 prohlásil, že „naším posláním je udržovat nedotčenost madhurja-rasy“. Jeho článek Blázní se ženou tam, kam se andělé bojí vkročit jasně ukazuje, jak to vypadá v praxi. Áčarjové v naší parampaře jsou převážně v mádhurja-rase. Líla Šrí Čaitanji Maháprabhua je audarja-líla – velkorysý šíření madhurja-prémy, maňďžarí-bhavy – *unnatojjvala-rasām sva-bhakti-śriyam*. (Čaitanja-čarítámrita Ádi-líla 1.4)

*prema-rasa-niryāsa karite āsvādana
rāga-mārga bhakti loke karite pracāraṇa*

„Šrí Čaitanja Maháprabhu toužil ochutnat sladkou esenci nálad lásky k Bohu (*mādhurya-prema-rasa*) a chtěl po světě šířit oddanou službu na úrovni spontánní přitažlivosti (*rāgānugā-bhakti*).“

Čaitanja-čarítámrita Ádi-líla 4.15

Samotné jméno Šríly Bhakti Rakšaka Šrídhara Dévy Gósvámího Maharádže – „Bhakti Rakšak“ – doslova znamená strážce oddanosti. Je to jméno, které mu dal jeho Guru Maharádž, Šríla Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákur, jako uznání jeho čistoty v linii Šríly Rúpy Gósvámího. Když mu jeho duchovní bratři naznačili, že dostal od Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura v době jeho odchodu přístup do maňďžarí-bhavy, Šrídhara Maharádž poznamenal, že cítí, že byl postaven k její bráně jako strážce. Později při vzpomínce na tuto událost dále poznamenal, že „dovnitř nepustil jen tak někoho“. Jeho rozhovory o nejvyšších

náladách lásky, prajódžana-tattvė, byly tedy vždy citlivě podány přiměřeně tomu, kdo byl přítomný. Šríla Šrídhara Maharádž mluvil o věcech, které Šríla Prabhupád nevyjevil do všech detailů, a přesto bylo vše, o čem mluvil, vhodné pro pokročilé sádhy. Proč bychom si měli myslet, že šikšá-guru nám nemůže říct nic nového? Pokud by tomu tak bylo, pak k čemu by šikšá-guru byl?

Velká opatrnost

Komentář k brahma-gájatrí mantře, ve kterém Šríla Šrídhara Maharádž vysvětluje, že brahma-gájatrí kulminuje v rádhá-dásjam, ukazuje na jeho hlubokou realizaci. Také jeho výklady Šrí Bhagavad-gíty, kde odhaluje, jak je v Gítě zastoupena gaudíja-siddhánta, jsou brilantní a jeho komentáře v duchu madhurja-rasy okouzly mnoho srdcí. Je však třeba také poznamenat, že nám Šríla Šrídhara Maharádž vždy dával ke každému kousku sladkosti i notnou dávku opatrnosti. Jeho odpor k sahadžijům byl dobře známý. O těch, kteří dávají předčasné *siddha-praṇāli*, mluvil jako o *pukura-curiwale*, zlodějích rybníků, a jejich *sakhī* identitu označoval za falešnou a jejich úspěchy za čirý výmysl – vždyť ani nedosáhli stádia *anartha-nivṛtti*.

Při zkoumání díla Šríly Šrídhara Maharádže si nelze neuvědomit jeho bytostné propojení s nejvyšším cílem našich aspirací, jeho naprosté vnitřní pohroužení a oddanost nejvyšším ideálům vaišnavismu. Nezaujatý pozorovatel nemůže než uznat, že Šríla Šrídhara Maharádž má velmi hluboké realizace a důkladnou znalost písem. To je kritérium, podle kterého posuzujeme vaišnavu – tak to uvádí Šríla Rúpa Gósvámí Prabhupád – máme si všimnout více jeho vnitřního pohroužení než stylu přednesu nebo vnějšího temperamentu. Stačí si přečíst pár stran z knih Šríly Šrídhara Maharádže nebo si poslechnout nahrávky, kde mluví.

Šestnáct kol

Většina sporů ohledně toho, kolik kol Šríla Šrídhara Maharádž doporučoval dělat, je založeno na nepochopení nebo možná i zkreslování učení Šríly Šrídhara Maharádže. V následujícím úryvku z jeho knihy Hledání Šrí Krišny: Překrásné Reality sice doporučuje oddanému, aby zpíval šestnáct kol, ale říkalo se, že Šríla Šrídhara Maharádž učil, že jsou nutná pouze čtyři kola:

Člověk by měl zpívat šestnáct kol, jak doporučuje Bhaktivedanta Svámí Maharádž, ale v případě nouze je možné odříkat minimálně čtyři kola – mála by se neměla postit.

Tuto harináma mahá-mantru najdeme v Upanišadách, stejně jako v Agni Puráně a Brahmánda Puráně. V Kalisantarana Upanišadě je doporučována jako nejvyšší mantra. Učenci tuto mantru uvádějí pouze jako prostředek k oslovení, neměly by se k ní vázat žádné další prosby nebo modlitby. Tato Haré Krišna mahá-mantra je juga-dharma náma, neboli způsob realizace Boha určený zejména pro současný věk: Kali-jugu.

Šríla Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákura zdůrazňoval, že kirtan neznámá jen hlasité zpívání svatého jména, ale také kázání. Existuje rozdíl mezi kazatelskou misí Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura a takzvaným bhadžanem sahadžijů neboli imitátorů.

Jednou se jeden z našich duchovních bratří (Niškičana Krišnadás Babádží Maharádž) stal terčem ostré kritiky našeho Guru Maharádže. Byl to člověk dobrého charakteru, ale obecně tíhnul pouze k náma-bhadžanu. Nerad dělal jakoukoli jinou službu – pouze opakoval jména Krišny na růženci. V té době jsem vedl chrám v Dillí a důvěrně jsem

se s ním znal, a tak jsem napsal Prabhupádovi (Bhaktisiddhántovi): „Pokud dovolíte, rád bych svého duchovního bratra zapojil do nějaké kazatelské práce zde v chrámu v Dillí.“ Dopis, který Prabhupád napsal, mám stále zde. Stojí v něm: „Pokud ho tam přivedeš a přiměješ ho, aby Ti pomáhal v kazatelské práci, pak mu prokážeš službu jako skutečný přítel. Nepovažuji sezení v džungli v Balihati, opakování mantry a počítání korálků za *kṛṣṇa-anuśīlanam* – správné rozvíjení vědomí Krišny.“

Kírtan tedy znamená kázání – *śravaṇam kírtanam*. Kírtan neznamená jen hlasité zpívání, ale kázání. Kázání znamená, že je třeba bojovat s protistranou. Kírtan znamená boj. Kírtan vytváří božskou vibraci. Bude bojovat se všemi materiálními vibracemi, které se v jemných a hrubých vlnách vznášejí v tomto světě. Náš Guru Maharádž nám tedy řekl, že naše tulasí-mála by se neměla postit. Jeho minimální rada zněla, že musíme alespoň jednou denně vykonat nějakou službu v podobě odříkávání Haré Krišna na růženci. Jeho přesná slova zněla: „málika-upabása na“ – „Mála by se neměla postit“ – a obecně chtěl, abychom kázali co nejvíce.

Krišna-náma – expresní vlak do Vrindávanu

Šríla Šrídhara Maharádž pokračuje:

Jednou jsem si povídal s jedním z velkých duchovních vůdců chrámu Udúpi v Čennai. Rekl mi: „Někdy kážu o Madhváčarjovi a o bhakti, ale nemám čas na sádhanu.“ Souhlasil jsem s ním. Náš Guru Maharádž říkával, že *hari-kathā*, kázání o Krišnovi, není o nic méně důležité než *sādhana*. Spíše je to živější věc, „prán ačhe jar sei hetu pračár“. Kázání je vitálnější. Při kázání musíme být maximálně soustředění, ale při zpívání džapy

na růženci někdy hrozí, že se nebudeme soustředit. Když mluvíme o Krišnovi, musíme být zcela soustředění, jinak nebudeme hovořit správně. Když mluvíme o Krišnovi, veškerá naše pozornost se automaticky koncentruje. A při psaní o Krišnovi je přesnost našeho vyjádření ještě více potřeba než při mluvení o Krišnovi. Psaní je tedy také *kírtanam*. Rozvíjení vědomí Krišny může být dokonce intenzivnější, když se věnujeme psaní o Krišnovi.

Kazatelská mise Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura, Gaudíja Math, vyhlásila totální válku máji, iluzi a všem ostatním existujícím náboženským koncepcím. To, co je skutečně nejdůležitější, je služebnický postoj. Gópí neodříkávají jména na korálcích tulasí, přesto jim ve službě Krišnovi ve Vrindávanu patří nejvyšší postavení.

Kṛṣṇa-nāma nám tedy velmi pomůže na cestě do Vrindávanu. Zde je její význam. Jako rychlík nás svaté jméno Krišny veze k cíli, aniž bychom zastavovali v jiných stanicích. Obecné doporučení mého Guru Maharádže pro jeho zasvěcené žáky bylo zpívat 25 000 jmen, 16 kol denně, anebo minimálně alespoň čtyři kola. A když někdo neměl nic na práci, zpíval 100 000 jmen, neboli 64 kol.

Šríla Šrídhara Maharádž zde vysvětluje učení svého Guru Maharádže, Šríly Bhaktisiddhánty Sarasvatího Thákura, takže bychom měli být opatrní a nekritizovat tyto pokyny našeho param-gurua – spíše bychom se jim měli snažit porozumět a harmonizovat je s pokyny Šríly Prabhupády.

Šríla Šrídhara Maharádž není v ISKCONu

Chápeme, že je třeba zachovávat jisté institucionální ohledy, ale nesmíme zapomínat, že to byl sám Šríla Prabhupád, kdo otevřel svým žákům dveře ke Šrílovi

Šrídharovi Maharádžovi: poslal Ačjutánandu Maharádže a další ke Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi, aby od něj přijímali šikšu, a dal svým žákům pokyn, aby se po jeho odchodu z tohoto světa „...ve filozofických otázkách obrátili na mého duchovního bratra B. R. Šrídharma Maharádže.“ O principu šikšá-gurua, který je pro náš rozvoj vědomí Krišny zásadní, podrobně pojednává Šríla Šrídhar Maharádž také ve své knize Šrí Guru a jeho milost.

Přezasvětil Šríla Šrídhar Maharádž žáky Šríly Prabhupády?

Šríla Šrídhar Maharádž někdy bývá líčen jako lovec žáků Šríly Prabhupády, což několik jeho duchovních bratrů opravdu dělalo. Následující část obsahuje úryvky z různých daršanů Šríly Šrídharma Maharádže. Tyto úryvky ukazují, že nálada Šríly Šrídharma Maharádže byla ve skutečnosti přesně opačná. Šríla Šrídhar Maharádž se mnohokrát vyjádřil, že nemůže ignorovat ty, kteří se na něj obrátili v době krize své víry – považoval za svou povinnost dodat jim sílu, pečovat o ně a v některých případech, kdy oddaní neměli řádné spojení s guruem v dobrém duchovním postavení, je spojit se zdrojem jejich nově nalezené víry – což je přirozená cesta duchovního vývoje.

Mnozí přišli přijmout zasvěcení

Během rozhovoru 19. srpna 1980 Šríla Šrídhar Maharádž popsal, že Šríla Prabhupád mu bezvýhradně důvěřoval, protože věděl, že Šríla Šrídhar Maharádž nebude přezasvěcovat jeho žáky:

Svámí Maharádž se na mě tehdy obrátil, abych vycvičil několik chlapců, ale nejprve je poslal k jinému Maharádžovi – Ačjutánandu, Rámánudžu, Hršíkéšu a některé další. Jeden z našich duchovních

bratrů však vašemu Guru Maharádžovi vzal jednoho žáka a udělal z něj svého vlastního žáka, a pak mi napsal jménem Góvindy Maharádže a požádal mě, abych se o ně postaral.¹ Ten dopis mám stále u sebe. Ačjutánanda a Rámánudža tedy přišli jako první; chtěl, abych je vycvičil. Měl ke mně vždy velkou důvěru a věděl, že si z jeho žáků neudělám své následovníky. Proto za mnou chodíval, a také mě znal z dřívějších dob.

Pišimá (Prabhupádova sestra Bhavatáriní) přijala harinám-dikšu od našeho Guru Maharádže a ke mně přišla pro druhé zasvěcení. Tehdy jsem se rozhodl, že jí dikšu nebudu dávat, protože jsem se považoval za nezpůsobilého. Ale na druhé straně Prabhupád (Bhaktisiddhánta Sarasvatí) chtěl, abychom dávali *dikšā-pracar*. Váhal jsem mezi těmito dvěma protipóly: na jedné straně příkaz mého gurua, a na druhé straně jsem se považoval za nezpůsobilého dikšu dávat. Pocit, že bych neměl nikoho zasvěcovat, tehdy převážil. Šel jsem pak do rodného místa Šrípády Nitjánandy Prabhua, a tam jsem pocítil nutkání dikšu dávat. Při čtení Šríly Džívy Gósvámího jsem pak narazil na místo, kde říká, že bych měl dávat to, co mám. Pokud to nebudu dávat, stanu se podvodníkem. Všechno jsem znovu zvážil – Guru Maharádž byl vždy pro kírtan a pračár. Pišimá ale přišla před tím, takže jsem ji odmítl, a přišlo mnoho jiných upřímných lidí, ale před tím jsem všechny odmítl.

Všichni chtěli, abych se stal áčarjou. Mádhava Maharádž, Gósvámí Maharádž a Kéšava Maharádž by se nestali áčarji, kdybych se ujal této funkce. Všichni chtěli, abych se stal áčarjou, zejména Mádhava Maharádž a Kéšava Maharádž, a mnoho dalších, dokonce i Džadžabar Maharádž – začali zasvěcovat, protože já jsem zasvěcovat nechtěl. Svámí

Maharádž měl velkou důvěru, že se nebudu snažit odlákat jeho žáky. Nechtěl jsem se stát velkou osobností. To není má povaha. Nechtěl jsem se pohybovat mezi mnoha lidmi. Stačí mi to, co mám. Starám se jen o své hluboké myšlení. To je můj život. Mé duchovní myšlení je můj život. Závěry písem, rady mahádžanů, vychutnávat je a praktikovat je a diskutovat o nich v malém důvěrném kruhu, to je hlavní cíl mého života. Proto mi důvěřoval.

Prabhupádovi žáci nikdy nebyli přezasvěcováni

Šríla Šrídhar Maharádž nikdy nepřezasvěcoval žáky Šríly Prabhupády. Někteří žáci Šríly Prabhupády z velké lásky a náklonnosti ke Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi, uznávající jeho neomezenou milost, cítili, že s ním chtějí mít nějaké citové spojení. A tak jim dal jméno – v duchu povzbuzení – ale toto lze sotva nazvat přezasvěcením. Můžeme si připomenout, že to byl sám Šríla Šrídhar Maharádž, kdo navrhl Šrílovi Prabhupádovi změnu jména z „Bhaktisiddhánta“ dás na „Bhaktivédanta“ dás – což přítomní duchovní bratři potvrdili. Šríla Šrídhar Maharádž je také sannjás-guruem sannjás-gurua Šríly Prabhupády, takže v tomto směru je významně spojen s naší paramparou před Šrílou Prabhupádou, a proto by jeho činnost neměla být tímto způsobem zpochybnována. Mnozí chtěli tuto zásadní pravdu popřít.

Nálada Šríly Šrídhara Maharádže, který se nezajímal o zvyšování počtu žáků, je v kontrastu s náladou jiných jeho duchovních bratří, kteří i v době Šríly Prabhupády přezasvěcovali jeho žáky nebo se je snažili získat.² Také se nabízí uvést do kontextu jeho nezájem o získávání žáků s praktikami těch, kteří ho kritizovali a tvrdili, že Šríla Šrídhar Maharádž chce žít z úspěchů Šríly Prabhupády.

Přezasvěcení: Pouze žáci žáků

Těm, kteří byli žáky žáků Šríly Prabhupády a ztratili důvěru ve svého gurua kvůli jeho pochybnému postavení,

bylo někdy uděleno přezasvěcení. Šríla Šrídhar Maharádž byl v tomto ohledu velmi opatrný. Mnoho lidí odmítl. Mukunda-mála dás, první žák Šríly Prabhupády, který dostal druhé zasvěcení (dikšu, gájatri) od žáka Šríly Prabhupády, ztratil veškerou důvěru ve svého mantra-gurua a odložil bráhmanskou šňůru. V tomto rozpoložení se obrátil na Šrílu Šrídharu Maharádže. Jeho víra v duchovní proces se znovu rozhořela díky naslouchání od Šríly Šrídharu Maharádže a po mnoha měsících požádal o dikšá-zasvěcení. Šríla Šrídhar Maharádž ho požádal, aby se nejprve obrátil na svého mantra-gurua a požádal ho o požehnání. Jeho mantra-guru však na tuto pokornou žádost odpověděl: „Raději bych ho viděl hnit v pekle guru-aparádhy.“ Když to Šríla Šrídhar Maharádž uslyšel, odpověděl: „Tím se opravdu neprosloví jako milostivý člověk.“

Mnoho oddaných z ISKCONu, kteří ztratili chuť k duchovnímu životu vědomí Krišny, našli ve slovech Šríly Šrídharu Maharádže velkou inspiraci a znovu získali nadšení. Po zasvěcení oddaných, jejichž silně oslabená víra se znovu rozhořela, je Šríla Šrídhar Maharádž poslal zpět do ISKCONu s pokynem, aby tam pokračovali ve své službě jako dříve. Reakce vedoucích představitelů ISKCONu na to byla naprosto nesnášenlivá – GBC vydalo ultimátum, že pokud si tito oddaní přejí pokračovat ve službě v ISKCONu, musí se zříct tohoto zasvěcení. Neučinili žádný pokus oslovit přímo Šrílu Šrídharu Maharádže a zkusit najít společné řešení. Nebrali ohled na víru, kterou oddaní ve svého šikšá-gurua získali. Tito oddaní pak neměli jinou možnost než se zcela připojit ke Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi. Šríla Šrídhar Maharádž se snažil pomoci zklamaným a znechuceným oddaným – nesnažil se „získávat oddané ISKCONu a dělat z nich své žáky“. Oddané, kteří se takto k němu připojili, navíc požádal, aby nežili přímo v jeho mathu, ale zařídili si život odděleně.

Když tři oddaní, kteří opustili ISKCON a po mnoha měsících naslouchání od Šríly Šrídharu Maharádže dostali sannjás – bylo to jen přirozené pokračování jich důvěrně se vyvíjejícího vztahu. Vedoucí ISKCONu to však brali jako nepřijatelný útok – že jim Šríla Šrídhar Maharádž krade lidi. Odpověď Šríly Šrídharu Maharádže si můžete přečíst v knize Šrí Guru a jeho milost v části nazvané „Vědomí Boha versus vědomí společnosti“.

Budeme se zodpovídat Maháprabhuovi

Šríla Šrídhar Maharádž říkal, že cítil jako svou povinnost dát správnou radu, když ho o ni oddaní požádali – nepomoci by byl přestupek. Ačkoli byl GBC požádán, aby členům ISKCONu neradil, Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi bylo brzy jasné, že právě činnost GBC je příčinou problémů většiny těchto oddaných. GBC si přála zachovat status quo bez jakýchkoli snah cokoliv napravit. Tím, že Šríla Šrídhar Maharádž radil rozčarovaným oddaným ISKCONu, vlastně vytvořil fórum, kde se začalo nahlas mluvit o mnohých problémech v ISKCONu a navrhopvat jejich řešení. Jakákoliv zmínka o tom, že jednání GBC není správné a mělo by se změnit, pochopitelně vždy narazila.

Dne 25. srpna 1981 Šríla Šrídhar Maharádž zareagoval na obvinění, že jeho kázání rozčarovaným oddaným není v pořádku:

Vaše vize je jiná než moje. Moje vize je taková, že džíva se vznáší v oceánu nahoru a dolů, jak si s ní pohrávají vlny. Postupně začne klesat. A pak se nějak dostane na břeh. A já ji mám strčit zpátky do oceánu? Pomysleme na její věčný život. Přijde k vám po téměř nekonečném řetězci života, zrození a smrti, a nyní může být zachráněna. Zpátky k Bohu, zpátky domů. Může se vrátit domů a já ji mám odstrčit zpátky do oceánu zrození a smrti? Tak krutý být nemohu.

Dne 11. ledna 1982 dále řekl:

Tolik dobrých duší přišlo pod prapor Maháprabhua díky práci Svámího Maharádže – a my je máme nechat hladovět a zemřít? Měli by být také nějak zachráněni, měla by jim být poskytnuta humanitární pomoc. To byl můj záměr. Nechci se dostat do střetu s hlavním proudem kázání (ISKCONu). Chci pouze být nápomocný při pomoci postiženým. Dobří lidé a velké duše odcházejí pryč – přestává je zajímat Svámí Maharádž, Maháprabhu a náš Guru Maharádž, Šrímad-Bhágavatam a Krišna. A já mám stát stranou, dívat se na to a nedělat nic a předstírat, že nic nevidím? To nejde. To je pro mě těžké. Proto jsem požádal své přátele: „Začněte dělat nějaké záchranné práce, abyste pomohli svým vlastním přátelům, těm, kteří nejsou inspirováni současným vedením.“ Je pochopitelné, že se (guruové) budou spoléhat spíše na své syny (žáky) než na (duchovní) bratry. Tak to bývá a my máme vlastní smutnou zkušenost s takovým rozdělením (v Gaudíja Mathu). Mohl jsem tedy předpokládat, že takové věci by mohly nastat a my těm postiženým můžeme trochu pomoci – jinak se budeme zodpovídat Maháprabhuovi – i když osobně nejsem schopen nést zodpovědnost za mnoho odaných, zvláště v tomto pokročilém věku. Džíva Gósvámí říká, že *jñāna śāṭhya vittha śāṭhya*, že pokud mám nějaké peníze a jiný člověk trpí a já mu nepomůžu – pokud si nechávám ty peníze jen pro sebe a on leží hladový – pak za to budu zodpovědný. *Vittha śāṭhya*. Takže *jñāna śāṭhya* je zde, mám nějaké poznání, mohu pomoci svému bližnímu, ale pokud to neudělám, pak jsem za to zodpovědný. Dopustím se přestupku proti společnosti a proti naší věci.

Liší se nálada Šrídhara Maharádže od Prabhupády nálady?

Spíše si je třeba položit otázku, jestli se nálada a způsob jednání GBC liší Šríly Prabhupády. Šríla Prabhupád byl vždy připraven s pomocí argumentů, logiky a odkazů na písmo ukázat, jak jsou všechny jeho plány a rozhodnutí pevně v souladu s vědomím Krišny. GBC ale v průběhu let jasně ukázalo, že jim jde o něco jiného.

Pokud se nálada Šríly Šrídhara Maharádže v něčem lišila od nálady Šríly Prabhupády, pak tato rozdílnost nijak nenarušovala jednotu, pro kterou oba žili. Šríla Šrídhara Maharádž navíc dobře znal vnitřní rozpoložení i vnější způsoby Šríly Prabhupády a byl tedy kompetentní radit jeho žákům. Je vcelku vzácné najít šikšá-gurua, který by byl dobře obeznámen s náladou dikšá-gurua. Spíše než jako důvod k rozkolu posloužil rozdíl v náladě Šríly Šrídhara Maharádže a Šríly Prabhupády jako další výhoda pro pokročilejší žáky Šríly Prabhupády. Bylo tomu tak proto, že jim to dalo příležitost pozvednout se nad *kañiṣṭha-adhikāri* pojetí gurua a uvažovat spíše o samotném principu gurua než o rozdílech ve stylu kázání konkrétních guruů.

Omluva od GBC?

GBC ve svých usneseních z Majápuru z roku 1995 uvádí:

V duchu stého výročí narození Šríly Prabhupády se GBC oficiálně omlouvá všem oddaným, kteří utrpěli újmu špatným zacházením nebo chybami, jichž se dopustili vedoucí ISKCONu.

Sómaka Maharádž, uznávaný sannjásínský kazatel v ISKCONu, ve svém pojednání nazvaném Hledání harmonie klade ve světle tohoto prohlášení GBC relevantní otázku:

Existuje nějaký plán skutečně oslovit oddané a požádat je o odpuštění, přiznat své chyby, pevně je obejmout a pokusit se vyřešit neshody? Hodlá GBC oslovit Pradjumnu Prabhua, omluvit se mu a vrátit mu jeho službu překladatele, kterou mu osobně svěřil Šríla Prabhupád? Uzná GBC, že v dopise, který Pradjumna Prabhu napsal Satsvarúpovi Maharádžovi v roce 1978, opravdu poukázal na všechny nedostatky, které v roce 1987 kvůli tolika poklesnutím nakonec museli přiznat? Půjdou členové GBC za Paramadvaiti Maharádžem, aby uznali, že všechny nedostatky, které uváděl v dopise z roku 1984, nakonec museli roce 1987 sami uznat?

Vaišnavové nezískávají své postavení diplomacií ani byrokracií – získávají ho na základě pokory, přímočarosti, mírnosti, odříkání a mnoha dalších zbožných vlastností. Náprava našeho hnutí ještě není u konce. Stále je mnoho těch, kteří jsou nespokojení a odcházejí. Buďme ke všem starostlivější a laskavější – vždyť to je první vlastnost vaišnavy.

ISKCON: společnost kaništhů?

Ravíndra Svarúp Prabhu ve svém pojednání „Ukončení bratrovražedné války“ (napsaném v polovině 80. let 20. století) popsal ISKCON způsobem, který je stále platný. Píše v něm: „Společnost oddaných, v níž řádné vaišnavské vztahy ještě nejsou normou, se nazývá společnost kaništhů“ a „duchovní nezralost často vede kaništha-adhikářího ke ztotožnění duchovního pokroku s pokrokem v hierarchii organizace. Domnívá se, že dosažení prestiže, moci a společenského postavení je důkazem duchovního pokroku. Tímto způsobem se ve společnostech kaništha-adhikářích institucionalizuje soutěživost.“ Ravíndra Svarúpa Prabhu v únoru 1995 zopakoval toto své předchozí

prohlášení, že ISKCON je společností kaništha-adhikářích: „Přiznejme si to. ISKCON je společností kaništhů.“

Hledá se živoucí GBC

Ve zpravodaji Prabhupádánuga (svazek 1, č. 1) Šivarám Svámí doporučuje, aby členové GBC byli více v kontaktu se zbytkem ISKCONu:

GBC by vlastně mohli být vůdci a zdroji inspirace. Místo toho se jednou za rok sejdou (na zasedání GBC v Majápuru) a snaží se být jen pouhými administrátory, snaží se řešit problémy nařízenými a administrativou.

Šríla Šrídhar Maharádž radil podobně:

Dvoudenní, třídní formální setkání nic neřeší. Musí to být setkání, které uspokojí skutečnou potřebu společnosti. To je živé vedení, které chceme – nejen formální setkání, kdy se jednou za rok uskuteční nějaká schůzka, přijmou se usnesení, a pak každý odejde na své pole působnosti a dělá si, co chce. (rozhovor v Navadvípu, 1980)

GBC rozpuštěno

Sám Šríla Prabhupád nejméně při dvou příležitostech osobně rozpustil celé GBC a vždy přezkoumával jejich usnesení a nevhodná zamítl. Například 8. dubna 1972 bylo do všech chrámů ISKCONu rozesláno memorandum:

Chápu také, že se chystají přijmout okamžitá opatření ještě před mým odsouhlasením, a nechtějí, aby o nich oddaní věděli. Za těchto okolností VÁS AUTORIZUJI, ABYSTE PROZATÍM NEPOSLOUCHALI ŽÁDNÁ ROZHODNUTÍ ČLENŮ GBC, DOKUD NEDOSTANETE MŮJ DALŠÍ POKYN.

Ještě jednou si dovoluji zopakovat, že VŠECHNA
NAŘÍZENÍ GBC TÍMTO AŽ DO ODVOLÁNÍ POZA-
STAVUJI.

Váš věčný dobrodinec
A. Č. Bhaktivédanta Svámí.

O tři dny později Prabhupád napsal Hansadútovi:

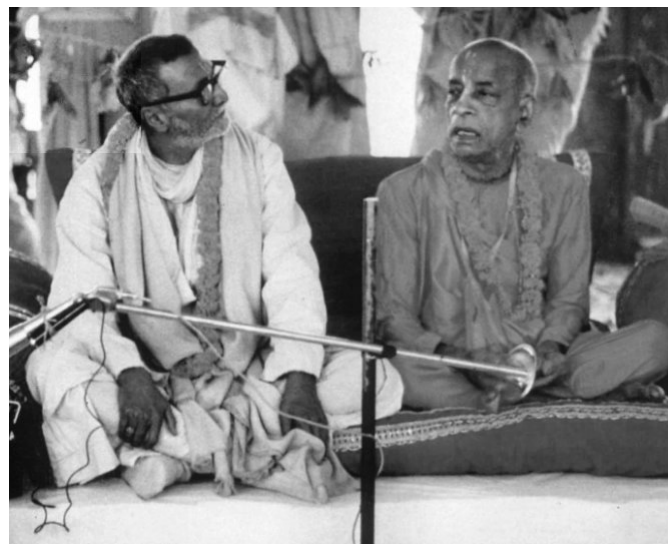
Mělo se okamžitě jednat, aniž by byla záležitost
rozšířena mezi oddané. Jsem překvapen, že žádný
z členů GBC neodhalil chyby v tomto procesu.
Byly odhaleny, až když se to dostalo ke mně.

Co se stane, až tu nebudu? GBC všechno zničí?
Takže prozatím nechť je činnost GBC pozastavena,
dokud celý postup důkladně nezreviduji. Naše
stanovisko je tedy takové, že budeme přísně do-
držovat zásady. Finanční záležitosti jsou druhořadé.

Je ironií, že samotná činnost GBC, která měla vždy
daleko k dokonalosti, se značně odkloňovala od stan-
dardů Šríly Prabhupády, zatímco zdánlivé rozpory mezi
učením Šríly Prabhupády a Šríly Šrídharma Maharádže
byly zveličovány a chybně chápány těmi, kteří se sami
od Šríly Prabhupády lišili jak ve své výkonné adminis-
trativní činnosti, tak i v chápání gaudíja-siddhanty.

Poznámky

- ¹ ŠP dopis Góvindovi Mj, 29.1.1969 (není v archívu BBT).
- ² ŠP dopis Mukundovi, 26.3.1968, ŠP dopis Brahmá-
nandovi, 17.9.1968, ŠP dopis Karunasindhuovi, 9.11.1975

Kapitola šestá

Aparádha, naš největší nepřítel

Tato kapitola sleduje, jakým způsobem se ISKCON choval k Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi od okamžiku, kdy jej GBC poprvé oslovilo, až do doby vydání této publikace. O rady Šríly Šrídhara Maharádže oficiálně i soukromě stálo mnoho významných členů GBC v období ještě před prvním setkáním GBC se Šrílou Šrídharem Maharádžem v roce 1978 až do roku 1982, kdy GBC rozhodlo, že Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi nesmí nikdo v ISKCONu naslouchat. GBC opakovaně hledalo odpovědi na mnoho důležitých otázek, s nimiž se potýkali v nepřítomnosti Šríly Prabhupády, a žádalo Šrílu Šrídhara Maharádže, aby urovnal spory, které sami nebyli schopni vyřešit.

Při urovnávání sporů se Šríla Šrídhara Maharádž každého zúčastněného oddaného ptal, v čem vidí problém a jaké je podle něj možné řešení, pak uvedl několik šástrických odkazů, přidal příběhy z Véd o podobných událostech, a nakonec nabídl svou radu na základě svých velmi respektovaných realizací.

Mnohokrát naznačil, že v tak velké a rozsáhlé společnosti, jakou je ISKCON, bude obtížné najít dokonalé řešení všech problémů vyhovující všem, a proto často členům GBC kladl na srdce, aby postupovali „podle svého nejlepšího vědomí a svědomí“ a věci měnili podle toho, jak čas ukáže nové okolnosti a detaily. Jeho rady se většinou netýkaly ani tak detailů, jako spíše ducha, v němž by se měla společnost vést.

Zpočátku lidé z GBC otevřeně a nadšeně vyjadřovali spokojenost s radami Šríly Šrídhara Maharádže, ale postupně jejich pocity zatrpklly, když nepochopili nebo nepřijali to, co jim Šrídhara Maharádž navrhoval, a zároveň ochabovala všeobecná důvěra, že jsou schopni vést správně ISKCON. Nakonec v něm GBC začalo vidět hrozbu ohrožující jejich autoritu.

Jejich rezolutní odmítnutí Šrídhara Maharádže nakonec bylo také učiněno s dobrým úmyslem, ale bohužel pramenilo z nepochopení samotného ducha duchovního života. A jak tomu tak bývá u mnoha věcí, kdy na jejich začátku byl dobrý úmysl – jejich činy nakonec vyústily k odklonu od toho, co po nich Šríla Prabhupád chtěl, i když tím původně chtěli jeho duchovní společnost ochránit. Ironií osudu bylo, že tím sami sebe i celé hnutí přivedli k největšímu nepříteli přirozeného pokroku v duchovním životě i celého duchovního hnutí.

Společnost velikosti a rozsahu ISKCONu Šríly Prabhupády by bylo obtížné zničit. Její dynamika v době odchodu Šríly Prabhupády zajišťovala její pokračování po určitou dobu. Se zdravým rozumem použitým k dobrému vedení a s rozsáhlým kázáním by se takové hnutí jistě dále rozšiřovalo. Přesto bychom se mýlili, kdybychom usuzovali, že pouhý nárůst počtu nových členů společnosti je jediným ukazatelem jejího zdraví. Pokud se tak děje za cenu toho, že dlouholetí členové znechuceně odcházejí, pak je otázka, jestli se opravdu jedná o pokrok. Tak tomu je v dnešním ISKCONu, ve kterém oddaní, kteří chtějí udělat další pokrok, jen stěží hledají šikšú, která by odpovídala jejich úrovni.

Hloubka vnitřní realizace je skutečným měřítkem pokroku, a ten se jistě projeví v podobě úcty k ostatním, nemluvě o úctě k pokročilejším vaišnavům. A právě nedostatek úcty k druhým, zejména k pokročilým vaišnavům, charakterizuje dnešní ISKCON. Očerňování Šríly Šrídhara Maharádže probíhá v hnutí dodnes. V roce 1994 GBC zastavilo snahu několika svých členů odvolat

usnesení, které zakazovalo členům ISKCONu stýkat se se Šrílou Šrídharem Maharádžem a jakýmkoliv jinými pokročilými vaišnavy mimo oficiální strukturu hnutí. Místo aby usnesení zrušili, ještě více ho upevnili a následně potrestali ty, kteří po takové změně volali.¹

Tento sled událostí je nešťastným důsledkem vaišnavaparádhy. Šrídhara Maharádž, kterého do společnosti pozval její zakladatel, nabídl svou šikšú v duchu popsaném níže, i když s ním členové společnosti následně zacházeli velmi nepěkně.

Svámí Maharádž mě opakovaně žádal: „Dohlédni na ně. Přivedl jsem je k tobě ještě nehotové (nezkušené a nekvalifikované), zvláště k tobě. Prosím, postarej se o ně.“ Tehdy jsem si nemyslel, že odejde dříve než já. Na Maháprabhuově misi mi záleží a pokud někdo přichází hledat vědomí Krišny a odchází zklamaný, pak se přirozeně v mém srdci objeví soucit a chci mu pomoci a poskytnout útěchu. V tomto duchu poskytuji pomoc, jak je to jen možné, třebaže má pomoc je velmi skromná. Sedím zde a nikam nejezdím. Neběhám sem a tam, abych rozrušoval mysl stoupenců ISKCONu. Ale pokud ke mně někdo přijde – jak ho mohu poslat pryč? Jak bych mohl být klidný, kdybych těmto lidem neposkytl pomoc v podobě toho, co vím, co cítím, a neposkytl jim alespoň tento druh pomoci? Vedení ISKCONu však všechno posuzuje jen zvnějšku, na formální úrovni. Tyto lidi já považuji za studenty – studenty, nikoliv za profesory. Z hlediska svého absolutního uvažování je musím považovat jen za studenty, ne za profesory, a oni se stali samozvanými autoritami a myslí si, že mi mohou něco nadiktovat a já se tomu pak budu muset podřídit. Nejsem člověk tohoto typu. S čistým svědomím vůči Bohu – vůči Krišnovi, Maháprabhuovi, svému gurudévovi a Svámímu Maharádžovi – to, co dělám, považuji za oprávněné. Ať se klidně

zmocní celého světa; já budu spokojený. Nejsm jejich nepřítel, protože máme společný cíl.

První daršan

Na jaře roku 1978 se během výročního zasedání ve Šrídham Majápuru GBC obrátilo na Šrídharu Maharádže s otázkami týkajícími se povahy učednické posloupnosti. Vydali se za ním na radu Šríly Prabhupády, ale jeho rady, zkušenosti a velkorysý postoj byly později nesprávně vyloženy. Měli za to, že jsou filozoficky nekorektní a že pramení ze sobeckých úmyslů.

Během následujícího daršanu, který byl prvním oficiálním setkáním GBC se Šrílou Šrídharu Maharádžem po odchodu Šríly Prabhupády, Šríla Šrídhar Maharádž odpovídá na otázku, kterou mu položil Džajapataka Maharádž, jak by si ti, kdo mají harinám zasvěcení od Šríly Prabhupády, měli vybrat svého mantra guruu:

Šríla Šrídhar Maharádž: Žák může mít rád jednoho – prvního nebo třetího nebo čtvrtého nebo pátého (guruu) – jak to vyřešit?

Tamál Krišna Maharádž: To musíme vyřešit.

Šríla Šrídhar Maharádž: Podle své šraddhy by měl nováček dostat nějaký čas. Kdo přijde, aby byl zasvěcen, měl by dostat přiměřený čas, aby si vyslechl různé osoby, a pak se vyvine šraddha, víra.

Oddaný: Bude probuzena.

Šríla Šrídhar Maharádž: Bude zvažovat, komu se odevzdá. Rozumíte?

Shromáždění GBC: Ano.

Šríla Šrídhar Maharádž: První stupeň je naslouchání a druhý stupeň je varan – přijetí žáka guruem a guruu žákem. Pak začne sádhana neboli úsilí o realizaci.

Prvním stupněm je otevřeně naslouchat – dostat možnost naslouchat – a pak by mělo dojít k propojení mezi guruem a šišjou – učitelem a žákem z obou stran.

Šríla Šrídhar Maharádž dále vysvětlil obtíže, které mohou nastat ve vztahu guru-duchovní bratr a guru-žák. Řekl: „Šišja bude velmi znepokojen, pokud uvidí, že nějaký jiný vaišnava narušuje absolutní postavení jeho guruu. Mělo by existovat alespoň jedno místo, nějaké prostředí, kde by žáci mohli svého guruu vnímat výlučně. V tak velké a rozsáhlé společnosti, jakou je ISKCON, to však bude prakticky nemožné.“ Daršan byl zakončen touto radou:

Šríla Šrídhar Maharádž: Není možné dospět ke konkrétnímu řešení, které bude komplexní a dokonalé. Proto pokračujte dle svého nejlepšího vědomí a svědomí – to je maximum, co vám mohu doporučit.

Tamál Krišna Maharádž: Maharádžo, jsme vám velmi vděční.

Shromáždění GBC: Džaj.

Z tohoto daršanu vidíme, že Šríla Šrídhar Maharádž radil v souladu se závěry věčných duchovních principů. Zdůraznil, že žák musí mít svobodnou volbu při výběru guruu. Někteří zasvěcující guruové se však touto radou neřídili a mnoho oddaných bylo nuceno přijmout zasvěcení od určitého guruu, protože se nacházeli v jeho „zóně“. Je ironií, že Šrílu Šrídharu Maharádže někteří později obviňovali z toho, že on zavedl systém „zonálních áčarjů“. Je třeba však také poznamenat, že myšlenka zonálních áčarjů není ve své podstatě úplně špatná – sám Šríla Prabhupád určil jedenáct guruů, kteří měli zasvěcovat v zóně, kterou měli jako GBC na starosti. Když se později v systému zonálních áčarjů vyskytly problémy, Šríla Šrídhar Maharádž o ní řekl:

Šríla Šrídhhar Maharádž: Snažím se nějakým způsobem zachovat jednotu a navrhuji vám, aby oddaný z jedné zóny mohl přijmout gurma z jiné zóny – aby byla zachována svobodná volba podle šradhdy. Pokud bude oddaný dávat přednost jednomu áčarjovi, ale bude nucen přijmout za gurma toho, koho považuje za nižšího – to nedává smysl. Takové zónové uspořádání je proti svobodné volbě. Také by mělo být dovoleno nové jmenování áčarjů z řad duchovních bratrů, kteří budou vhodní. Obětováním se spojujeme. Služebnickým postojem se spojujeme. Trváním na svém se oddělujeme, sebesprosazováním se vytváří odstup. Sebeobětováním se sjednocujeme.

Šríla Šrídhhar Maharádž nadnesl další myšlenku, která nebyla některými z jedenácti guruů dobře přijata: jmenování nových áčarjů z řad duchovních bratrů, kteří jsou považováni za vhodné. Toto opomenutí spolu s dalšími problémy způsobily v ISKCONu pohromu. Návrh Šrídhara Maharádže na rozšíření počtu guruů se shodoval s názorem Šríly Prabhupády, který v době, kdy se zmínil o prvních jedenácti guruech, prohlásil, že další „zkušeni sannjásíní“ mohou být přidáni podle potřeby. Šrídhhar Maharádž realizoval vizi Šríly Prabhupády, aniž by mu někdo o Prabhupádově prohlášení ohledně dalšího rozšiřování řekl. Ztělesňoval tak smysl pokynů a záměry Šríly Prabhupády v duchu velkorysosti a povzbuzování.

Prabhupád se jistě snažil povzbudit prvních jedenáct guruů a inspiroval je k tomu, aby se chopili svěřené služby. Správné nastavení v tomto duchu však jedenácti guruům chybělo a zvláště se to pak projevilo ve vztahu ke svým kvalifikovaným duchovním bratrům. Důsledkem toho bylo hnutí velmi oslabeno, a teprve po mnoha problémech a osobních tragédiích upřímných duchovních bratrů byli v roce 1982 přidáni tři noví guruové. Méně známé je, že se tak stalo z velké části díky naléhání Šríly Šrídhara Maharádže, který správně vnímal celou situaci a opakovaně

tuto změnu doporučoval. Je symbolické, že tito tři noví guruové se okamžitě vydali za Šrílou Šrídharem Maharádžem pro požehnání. Napětí v hnutí polevilo, ale brzy poté celé GBC Šrídhara Maharádže zavrhl a zahájilo pomlouvačnou kampaň.

Jednání GBC se nedá tolerovat

GBC dostávalo od Šríly Šrídhara Maharádže mnoho cenných rad, ale když jejich zklamaní duchovní bratři podobně hledali radu u Šríly Šrídhara Maharádže, GBC jim to nejdříve důrazně nedoporučilo a nakonec úplně zakázalo. Udělali to proto, že jejich duchovní bratři hledali odpovědi na mnohé problémy samotného vedení: rozšiřování počtu guruů, neúměrná púdža, neúcta k duchovním bratrům, kteří nejsou guruové, deviace vedoucích, přílišná snaha vše ovládat atd.

Oddaní, kteří zcela nesouhlasili s tím, co chtělo mainstreamové vedení hnutí dělat, se cítili z ISKCONu vyřazení a často byli i exkomunikováni. Ti, kteří upřímně hledali odpovědi na mnohé problémy v ISKCONu, byli opakovaně označováni za potíživisty. Žáci Šríly Prabhupády byli frustrovaní, že nemají zastání a nemohou s celou situací nic dělat. GBC si udržovalo nad ISKCONem naprostou kontrolu, odmítalo rozšířit počet guruů a svou oficiální politikou ničilo nadšení mnoha upřímných oddaných. V důsledku toho mnoho oddaných ISKCON opustilo.

Vztah mezi áčarjou a duchovním bratrem

V následujícím přepisu z prvního oficiálního setkání s GBC v roce 1978 Šríla Šrídhhar Maharádž hovořil o vztazích áčarji s duchovními bratry:

Pokud se na věc díváte z absolutního hlediska – *taṭastha vicara* – a vidíte, že oddaný, který vykonává funkci áčarji, že jeho adhikár je nižší než

váš, přesto byste této osobě měli formálně vzdávat zvláštní poctu, protože má tuto pozici. Například syn může být soudce a otec právník, takže otec vzdává čest pozici soudce – *nirodha*. Takto byste se měli chovat, jinak se naruší společenské vztahy. Souhlasíte? Taková úmluva o vzájemném jednání by v hnutí měla být. Když jste spolu sami jako duchovní bratři (áčarja a ne-áčarja), můžete se k sobě chovat jako kamarádi. Můžeš mu (áčarjovi) třeba dát i facku. Ale když jste veřejně mezi jeho žáky, musíš mu projevovat úctu.

Nadměrné uctívání áčarjů

Mnoho žáků Šríly Prabhupády si v letech 1978 až 1985 stěžovalo Šrílovi Šrídhharovi Maharádžovi na přílišné uctívání a přehnaná opatření kolem guruů v ISKCONu. Zvláště poté, co pět GBC guruů z původních jedenácti pokleslo, začala narůstat frustrace a zvyšovaly se represe vůči mnoha oddaným, toto nadměrné uctívání se stalo zdrojem velkého znepokojení. A vše se jen zhoršovalo, když se s tím rok za rokem vůbec nic nedělo. Šríla Šrídhhar Maharádž se k nadměrnému uctívání áčarjů vyjádřil 18. srpna 1980:

Podle mého názoru, jak jsem to slyšel, je uctívání áčarjů, púdža současných áčarjů, nežádoucí a příliš velká, což způsobuje potíže. Mělo by se upravit. Způsob, jakým byla áčarja-púdža zavedena, by měl být upraven tak, aby vyhovoval okolnostem, a měl by se nastavit také způsob chování k duchovním bratrům. Měla by se postupně vyvinout společenská etiketa, duchovní společenský řád, který by neškodil hnutí a organizaci ISKCONu. Je velmi obtížné vyvážit všechny aspekty – pravidla chování mezi duchovními bratry a áčarji a mezi žáky jednotlivých áčarjů – tam také mohou vzniknout potíže.

Postupně by se mělo vyvinout velmi pečlivě promyšlené pojetí vzájemných vztahů a chování pomocí písem a výroků vaišnavů a jejich zkušeností – všechny tyto věci je třeba vzít v úvahu. Taková pravidla mohou pomoci hnutí růst a nebudou na škodu kazatelské činnosti hnutí. Bude velmi obtížné tyto změny provést. Když se dělá áčarja-púdža – potom by se měla projevit úcta i všem ostatním gurudévoým duchovním bratrům. Tímto způsobem se projeví úcta guruovi se svými pářšady, se svými přáteli – paričáraka-sahitam. Ale udělat ohromnou púdžu, když přijde áčarja – taková grandiózní púdža způsobí zmatky a vytvoří rozbroje v hnutí. Ale teď se na to podívejme z opačného úhlu pohledu: *mat-guru* (můj guru) je *jagat-guru* (guru celého světa) – nováček by se měl na věc dívat tímto pohledem, aby získal maximální víru – můj guru je duchovně nejdokonalejší – *ácāryam mām vijānīyān* – šástra nám nedává malou mantru pro malého gurua a velkou mantru pro velkého gurua. Na gurua by měl žák pohlížet s maximální úctou. Vyvolat v žákovi maximální úctu neboli šradddhu (víru) není snadné. Měly by se tedy zvážít oba tyto pohledy a měl by se stanovit kompromis mezi nimi.

Férová pravidla chování

V březnu 1981 Šríla Šrídhhar Maharádž odpověděl na následující otázku GBC gurua:

Raméšvar Svámí: Mám několik otázek ohledně postavení našich guruů. Prabhupád mě také jmenoval jako jednoho z oddaných, kteří začnou zasvěcovat. Přijde mi ale nesprávné, že postavení guruů bylo kvůli přílišnému uctívání vyzdvíženo nad všechny naše duchovní bratry. Mám pocit, že mnozí z mých duchovních bratrů jsou stejně dobří nebo dokonce lepší – mohou předávat Prabhupádovo učení stejně dobře jako kdokoli jiný, ale

nebyli jmenováni jako guruové. Přejde mi, že mezi nimi a guruy je příliš velký rozdíl a nemám z toho dobrý pocit.

Šríla Šrídhara Maharádž: To je velmi závažná otázka. Příliš nafukují postavení áčarji. Snaží se kopírovat jeho výsadní postavení (snaží se napodobovat Šrílu Prabhupádu). To je velmi vážná otázka a již jsem k tomu mnohokrát vyjádřil svůj názor. Stručně řečeno – měl by se vytvořit a zavést systém správného chování. Z relativního hlediska bude žák považovat svého gura za nejlepšího a bude si myslet, že ho Pán pověřil, aby k němu přišel a vysvobodil ho ze spárů máji. Něco konkrétního ho k němu přitahuje. Ale áčarjů je mnoho – jaké by mělo být chování a jednání žáků různých áčarjů? A jaké by mělo být chování či jednání vůči těm, kteří nejsou áčarji, vůči duchovním bratrům áčarji? To je všechno potřeba postupně vymyslet a zavést do praxe.

Pokud Svámí Maharádž k tomuto neuvedl žádné jasné dané pokyny – pak určitě uvedl nějaké nepřímé poznámky a náznaky. A pokud je nenajdete, budeme muset vypracovat nějaká pravidla a předpisy pro správné chování, aby to hnutí neoslabovalo a neničilo. Lhostejnost, zanedbávání nebo opovrhování žáky Svámího Maharádže, kteří nejsou áčarjové – to všechno může hnutí ublížit. Jak jsi řekl, je mnoho kvalifikovaných žáků, kteří nejsou v radě áčarjů neboli v GBC – ano, to je možné. Měli bychom si tedy společně sednout a snažit se, aby tyto vzácné osobnosti, které přišly sloužit Svámímu Maharádžovi s veškerou svou energií a upřímností, neodcházely. To by bylo velmi, velmi smutné. Měli bychom se pokusit zachránit hnutí před touto katastrofou. Doslechl jsem se, že tolik pokročilých a schopných oddaných odchází, začínají být lhostejní a odcházejí neznámo kam. Jsou deprirování, protože nevidí možnost, jak by v hnutí mohli adekvátně a spravedlivě fungovat. Tyto věci by se neměly přehlížet, ale je třeba se jimi zabývat a diskutovat o nich. Ty nejpalčivější problémy byste měli sepsat – udělat seznam

nedostatků a potíží. V ISKCONu se nám rozšířila nemoc – takto ji chceme léčit. Je to naše společná věc, všichni máme zájem na ISKCONu, jsme jeho členy, obětovali jsme svůj život, zasvětili jsme svůj život tomuto poslání. Máme na něm zájem a nelíbí se nám, že naši duchovní bratři odchází, nespokojeni s vedením. Proto se snažte co nejlépe vymyslet nějaká pravidla nebo nějaký druh zákonů a pravidel, která by nás všechny měla vést, pomáhat nám všem. Zároveň to bude podporovat šíření poslání ISKCONu. Chceme mít dynamické kazatelské hnutí, které zároveň dokáže poskytnout prostor všem.

Máme před sebou velké pole působnosti. Musíme se vydat do celého světa s praporem našeho Guru Maharádže, vašeho Guru Maharádže, a k tomu je nutné společné úsilí. Měli bychom shromáždit veškerou energii, peníze, lidi, a musíme jít dál s praporem našeho Prabhupády. K tomu je nutná jednota a férové jednání na tomto poli. To posílá srdce všech členů ISKCONu. Tímto způsobem můžete představit své návrhy na reformu: „Takový vstřícný a funkční program chceme mít, a bez toho vám nedovolíme ukončit vaše zasedání. K takovému závěru musíte dospět a předložit nám takový program. Jinak vám nedovolíme odejít z tohoto mathu. Zajistěte to pro všechny členy tak, aby všichni mohli být spokojeni, měli potravu, vydatnou potravu. Všichni musí mít řádnou potravu, aby mohli pracovat. Vypracujte takový program a předejte nám ho. Pokud chcete mít pocit z dobře vykonané práce, pak to udělejte – abychom mohli pochodovat s vlajkou a se vztyčenou hlavou. Musíme získávat nové členy – my ale ztrácíme ty staré. Jsou vyháněni pryč. Zkušené, důležité lidi, kteří obdrželi milost našeho Gura Maharádže, jsou rozčarováni, ztrácejí zájem a my se staráme o nábor nových členů? Není to fraška?“ Používám trochu silná slova. Ale jako přítel vašeho Guru Maharádže to cítím ve svém srdci a tak říkám, že toto velké celosvětové hnutí bude vzkvétat jako nic jiného. Dotkne se nebes a pokryje celý svět a také ostatní planety. Ale co je toto? Proč

dlouholetí oddaní opouštějí hnutí? Možná může být jedna, možná několik výjimek, ale obecně lidé přicházejí s dobrými úmysly a upřímným srdcem a nyní se cítí znechuceni. Je třeba vytvořit nějaký povzbudivý program – to je potřeba. Tak ho pojďme vymyslet. Nejen formální zasedání – dva dny, tři dny. Musí to být setkání, které uspokojivě vyřeší to, co je nyní potřeba. Takové živoucí vedení chceme – chceme živé setkání. Nejen formální zasedání, jednou za rok se sejít, sepsat nějaké rezoluce a pak každý si jde po svém a dělá si, co chce.

Raměšvar Svámí: Cítím, že Prabhupád k nám mluví vašim prostřednictvím.

Moudrost v radách Šríly Šrídhara Maharádže lze vidět i v následujícím daršanu z roku 1980. Když slyšel, že mnoho duchovních bratří znechuceně odchází z ISKCONu, protože se nedokáže dívat na jeho špatné řízení, poradil žákům Šríly Prabhupády, kteří nebyli členy GBC, aby nejednali neuváženě – aby „chvíli počkali, než učiní nějaká zásadní rozhodnutí“. Dále navrhl, aby duchovní bratří „uspořádali setkání“. Navrhl, aby na tomto setkání byly stížnosti duchovních bratří předloženy GBC – poté snad budou vyřešeny.

Výňatek z daršanu z 19. srpna 1980:

Bhaktičaru Svámí (bengálsky): Maharádžo, hlavní problém spočívá v tom, že mnoho Prabhupádových žáků opouští hnutí. Už více nejsou schopni snášet všechny ty nesmysly. Hlavním důvodem, proč jsme přišli, je to, že je mnoho oddaných, kteří netrpělivě čekají, až uslyší, co řeknete. Kdybyste nám nyní mohl ukázat cestu. Došlo to do takového stavu, že pokud nedojde k nějaké nápravě, tak se všichni sejdou, aby s tím něco udělali.

Šríla Šrídhara Maharádž: Pokud mám něco říci formálně, jako člověk, který se na vše dívá zvenčí, pak bych vám poradil, abyste našli člověka, který se těší největší důvěře všech oddaných, a prostřednictvím takového

člověka svolajte setkání v Americe nebo kdekoliv, kde je problém nejpalčivější. A tohoto setkání se zúčastní ti, kteří jsou ochotni odvážně čelit situaci, členové GBC – ti, u nichž cítíte, že jsou vnitřně nespokojeni, pozvěte je – a pozvěte několik áčarjů, kteří mají pochopení. A na setkání zaznamenejte pocity různých oddaných. Pak je na základě těchto prohlášení vyzvěte k vysvětlení a zeptejte se jich: „Co to děláte ve jménu Prabhupády? Nejste neomylní. Kvůli vaší činnosti je mnoho Prabhupádových žáků velmi zmatených. Začínají být velmi zklamaní a vidí, že ISKCONu hrozí velká ztráta. Že ISKCON je v nebezpečí.“ Proto se nyní všichni zamyslete a apelujte na ně, aby udělali změnu, a tak může být tato katastrofa zažehnána.

„Hnutí opouští tolik oddaných. Tolik oddaných je téměř polomrtvých a tolik jich již odešlo. Tolik jich je nešťastných, a my nemůžeme jen nečinně sedět, aniž bychom se pokusili situaci napravit. Nechceme mít nějakou pozici v hnutí, ale to, co se děje, je neúnosné. Ukazuje to, že hlavní část naší společnosti odumírá. Je třeba se nad tím zamyslet a přijmout to jako skutečnost.“ S touto myšlenkou tedy vytvořte výbor, sestavte prohlášení a pak uvážlivě pozvěte příslušné oddané, aby přišli na setkání. Tímto způsobem svolajte setkání, připravte prohlášení a pak je pozvete a požádejte, aby to zvážili a upravili svůj přístup. „V opačném případě bychom museli, ač neradi, hledat cestu našeho pokroku nezávisle.“ To můžete říci.

Při jiné příležitosti dával Šríla Šrídhara Maharádž následující radu:

Šríla Šrídhara Maharádž: To bude spravedlivé, navýšit počet jmenovaných guruů z řad těch, kteří již jsou kvalifikovaní. Ti, kteří jsou kvalifikovaní, rozšíří své pravomoci, své pole působnosti. Pokud budete postupovat tímto způsobem, bude to mít duchovní sílu. Povinností duchovního bratra, který nezastává pozici áčarji, by mělo být ukázat žákům, jak mají věnovat zvláštní pozornost svému gurudévovi. Áčarja je však povinen učit

nováčky, že si musí jeho duchovního bratra vážit. Jedině pak to může nějaký čas probíhat harmonicky. Je třeba projevovat určitou úctu. I oni obdrželi milost mého gurudévy. Milost mého gurudévy, je-li ve mně, je i v nich. Takže se na ně musíte dívat s úctou.

Bhaktičaru Svámí: Ale tito áčarjové neučí své žáky, aby projevovali úctu jeho duchovním bratrům. Někdy je to právě naopak.

Ne, pouze těchto jedenáct guruů

V březnu 1981 bylo Šrílovi Šrídhharovi Maharádžovi sděleno, že na zasedání GBC v tomto roce se bude hlasovat o „rozšíření počtu guruů“:

Oddaný: Šríla Prabhupád ve své poslední vůli ustanovil GBC jako nejvyšší řídicí orgán ISKCONu, ale s ustanovením jedenácti duchovních učitelů se GBC dostalo do situace, že ve skutečnosti rozhoduje jedenáct lidí a ne celé GBC. Takže ne-áčarjovská část GBC je velmi znechucena a není schopna plně uplatnit svůj hlas jako část GBC.

Šríla Šrídhhar Maharádž: Takže o tomto bodu mají rozhodnout na tomto zasedání (zasedání GBC v Majápuru v roce 1981) – to bude velmi důležité zasedání.

Sudhíra Gósvámí: Mají. Raméšvar Maharádž navrhl, aby se GBC v otázce rozšíření počtu áčarjů přišlo poradit s vámi.

Šríla Šrídhhar Maharádž: Řekl jsem jim hned na začátku (v březnu 1978), že by se z toho měla stát dynamická praxe, aby každý rok během Gaura-púrnimy přibyli nějakí noví guruové. Pak bude mít druhá strana, nezasvěcující duchovní bratři, důvěru v zasvěcující duchovní bratry a podpoří je. V opačném případě, pokud budou trvat na této strnulosti (nedovolí, aby se další duchovní bratři mimo původních jedenácti stali zasvěcujícími guruy),

budou vztahy poškozené. To byl můj návrh, ale oni na něj nedbali. Důrazně řekli: „Ne, pouze těchto jedenáct.“

Nerozšiřování počtu guruů – nerozumné, nešťastné a chybné

Na výročním zasedání v Majápuru v roce 1981 se GBC usneslo, že počet zasvěcujících guruů nebude rozšiřován po neurčitou dobu. Když po tomto zasedání GBC byl Šríla Šrídhhar Maharádž dotázán na názor ohledně usnesení nerozšiřovat počet zasvěcujících guruů v ISKCONu, odpověděl:

Doufejme, že jejich rozhodnutí pomůže ISKCONu a z vůle Krišny nepřinese hnutí žádnou katastrofu. Doufejme a modleme se. ISKCON je nově narozené dítě, novorozenec. Může se objevit tolik dětských nemocí a tak se budeme modlit k Pánu, aby z něj vyrostl silný mladík a mohl konat službu dle přání svého zakladatele, Bhaktivédanty Svámího Maharádže. S přáním všeho dobrého se k němu budeme modlit. Je to velká kampaň, největší kampaň, jakou kdy svět viděl. Rozšíření víry v lásku k Absolutnímu v duchovním nebi. Přejme si tedy všichni jeho růst, jeho šťastný rozvoj a modleme se za něj. Maháprabhuova milost ať dosáhne do všech neznámých koutů světa. A tolik duší může přijmout tento nektar. Haré Krišna.

Šríla Šrídhhar Maharádž po mnoho let opakovaně navrhoval, aby se počet zasvěcujících guruů zvýšil. Moratorium bylo zrušeno v březnu 1982, kdy přibyli tři guruové. Další guruové byli přidáni až o tři roky později v roce 1985, kdy duchovní bratři konečně trvali na setkání s GBC. Na tomto zasedání bylo uznáno, že je třeba omezit nadměrné uctívání současných guruů a zavést proces rozšiřování počtu guruů, jak navrhoval v předchozích

sedmi letech Šríla Šrídhar Maharádž. V té době však již byla skutečnost, že takovou rozumnou radu Šrídhar Maharádž dával, dávno zapomenuta, pokud se o ní oddaní vůbec kdy dozvěděli. V té době už po tři roky pokračovalo systematické očerňování Šrídharma Maharádže, což bylo to jediné, co o něm většina oddaných věděla.

V roce 1982 GBC Šrídharma Maharádže oficiálně zavrhl. Události, které tomu předcházely, vyústily v následující pocity Šríly Šrídharma Maharádže:

Šríla Šrídhar Maharádž: Má snaha se za celá ta dlouhá léta nezměnila. Svůj postoj jsem nezměnil. Můžete jim tedy sdělit, že nejsem člověk, který by s někým bojoval. Jejich boj bude jednostranný.

Bhaktičaru Svámí: Oni nechtějí poslouchat, Maharádžo. Nechtějí poslouchat.

Šríla Šrídhar Maharádž: Pak mohou pokračovat tímto způsobem, ale budou bojovat jen se svým stínem. Není to tak? Když nebudou mít protivníka, po kom budou střílet?

Bhaktičaru Svámí: Jde o to, že oni se dívají na svět kolem, a myslí si, že všichni kolem nich cítí totéž, co oni – *ātmavan manyate jagat*. Protože chtějí ovládat celý svět.

Šríla Šrídhar Maharádž: Ano, to je chvályhodné. Ve jménu Svámího Maharádže, ať se zmocní celého světa. Ale zároveň by neměli odhánět Božstvo, které sami uctívají. Když vidím, jak se odchylují, bolí mě srdce. Nemůže než bolet. Ale oni nevidí, že se odchylují, že zanedbávají svůj vlastní majetek, své vlastní bohatství. Svámí Maharádž opakovaně žádal: „Vzal jsem je všechny, ještě nehotové (nezkušené a nekvalifikované žáky), musíš se o ně postarat.“

Bhaktičaru Svámí: A já to vidím za poslední čtyři roky, Maharádžo, že jim dáváte šanci. Vždycky jste na jejich straně. Snažíte se je podporovat.

Šríla Šrídhar Maharádž: Jak jen to je možné. Jak jen to je možné.

Bhaktičaru Svámí: Vzpomínám si, jak jste v roce 1978 napsal dopis Tamálu Krišnovi Maharádžovi, protože Pradjumna a Jašódánandan Maharádž měli tolik stížností, a chtěl jste se s nimi poradit, než vyjádříte svůj názor.

Šríla Šrídhar Maharádž: Ale nakonec dospěli k závěru (že nebudou poslouchat rady Šrídharma Maharádže). Nemohu pomoci. Co mohu udělat? Měli by se pokusit společnými silami vyřešit problémy, kterým jejich hnutí čelí, a kdykoli se setkají s nějakými potížemi, měli by se obrátit na mě. Jsem jim nakloněn, nemusí se ode mě ničeho obávat. Rád bych vám sloužil, pomáhal vám, ale ne za každou cenu, ne proti tomu, co já považuji za pravdu. V tom případě bych byl zrádcem své vlastní věci, svého vlastního gurua.

Později Šríla Šrídhar Maharádž pokračoval:

Šríla Šrídhar Maharádž: Nikam nechodím, abych proti nim cokoliv podnikal. Sedím tady. Lidé sem přicházejí a podle svého nejlepšího svědomí jim říkám, co mám na srdci. Nejsem žádný agresor.

Sudhíra Maharádž: To znepokojilo mnoho oddaných, kteří si váží vašich rad.

Šríla Šrídhar Maharádž: Je to snad proti Svámímu Maharádžovi, co říkám?

Sudhíra Maharádž: Podle nich ne, ale panují různé názory.

Šríla Šrídhar Maharádž: To, co jsem řekl, jste si všichni nahráli. Bylo tam něco, co bylo v rozporu s kázáním Svámího Maharádže? Nemyslím si, že by tomu tak bylo.

Sudhíra Maharádž: Nikdo si to nemyslí.

Bhaktičaru Maharádž: Ale obrací se to proti nim (nesprávnému jednání vedoucích). Ve skutečnosti se mnozí z duchovních bratrů začali dívat na věci z jiné perspektivy.

Šríla Šrídhar Maharádž: Naposledy jsem se jich zeptal, co chtějí, abych udělal – jestli mám potvrdit a kývnout na všechno, co udělají. Pak jsem se jich zeptal: „Myslíte si, že podléhám vaší radě?“ Odpověděli: „Ne, ne, to si nemyslíme.“ Především – zase to samé. „Měli jsme zasedání a na něm jsme se usnesli, že počet áčarjů se může navýšit, ale tento rok žádná inspirace pro rozšíření nepřišla. Pak jsme se dozvěděli, že jste poznamenal, že naše rozhodnutí je nerozumné a nešťastné.“ Ano, řekl jsem něco v tomto duchu, protože vám teď chci vysvětlit, že nejsem zcela zajedno s ISKCONem a dokonce ani zcela zajedno se Svámím Maharádžem. Mám své zvláštní ohledy a sklony a myšlení. Také s ostatními duchovními bratry se v mnohém rozcháším. Každý z nás má své zvláštní názory a já je mám také. Takže to, co vy považujete za sróta-panthu, jednomyslný verdikt z vašeho setkání, to, co považujete za správnou věc, která přichází shůry – to já nejsem povinen akceptovat a myslet si totéž – a přijmout to za neomylné. Takový je význam toho, co říkám. Podle mého názoru bylo vaše společné rozhodnutí chybné, ale možná jsem to neřekl dostatečně jasně.

Šríla Šrídhar Maharádž zmiňuje, že má svůj vlastní jedinečný přístup a jeho přínos se někdy může dokonce lišit od přístupu Šríly Prabhupády, což je názor, který sám Šríla Prabhupád podpořil v dopise Upendrovi v roce 1972². Na Šrílu Šrídharu Maharádže se s žádostí o radu obrátilo také mnoho oddaných, kteří nejsou členy GBC, nespokojených a znechucených panovačným stylem řízení ISKCONu. Jeho rady v těchto oddaných vyvolávaly vyšší, zralejší pohled, který mnohdy podporoval i větší toleranci a soucit vůči vedoucím ISKCONu. Jeho dobré rady oživily ochabující víru mnoha oddaných a přinesly Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi rychle rostoucí popularitu. GBC se ale začalo obávat, že ta by mohla oslabit jejich postavení a moc. Kromě příkladů uvedených v předchozích kapitolách svědčí o vážných problémech,

s nimiž se ISKCON potýkal, i skutečnost, že naprostá většina žáků Šríly Prabhupády hnutí znechuceně opustila. Dalším znamením je i to, že z původních jedenácti guruů jich v polovině 80. let zůstalo pouze šest.

Skuteční hledači pravdy nemají strach

Oddaný: Bojí se, že se jim instituce rozpadne.

Šríla Šrídhar Maharádž: Pokud jsou skutečnými hledači pravdy, pak se bát nebudou. Je to Jeho (Křišnovo) hnutí. Pokud On bude chtít, bude ho udržovat. Šíří se z Jeho vůle. Je tak rozsáhlé a za tak krátkou dobu ho Svámí Maharádž rozšířil do celého světa. Stalo se to z Boží vůle.

Oddaný: Jejich postoj je takový, že teď mají velké potíže a jen hledají někoho, na koho by to svedli. Nechtějí dávat vinu sami sobě. Jen hledají někoho zvenčí.

Šríla Šrídhar Maharádž: To je lidská přirozenost – obvyklá slabost člověka.

GBC sice oficiálně ignorovalo rady Šríly Šrídharu Maharádže, ale nakonec realizovalo téměř všechny jeho návrhy, aniž by mu za to přiznalo zásluhy. Teprve na setkáních v Novém Vrindávanu v roce 1985, kdy je k tomu donutila drtivá většina jejich duchovních bratří, GBC otevřelo otázku rozšíření počtu guruů. Na stole bylo mnoho otázek, protože duchovní bratři napříč celým hnutím požadovali reformu. Satsvarúp Maharádž napsal o reformě guruů ve svém dopise, který 21. září 1985 rozeslal všem svým žákům:

Starší oddaní dospěli k téměř jednomyslnému rozhodnutí, že současný systém zonálních áčarjů by měl být změněn a ukázalo se, že i každodenní guru-púdža je diskutabilní.

Tyto změny po celou dobu doporučoval Šríla Šrídhar Maharádž.

Omluvný dopis Ačjutánandy Svámího Šrílovi Šrídhharovi Maharádžovi z 22. listopadu 1982 nám dává nahlédnout do uvažování členů GBC těsně před ukončením návštěv u Šrídhara Maharádže:

Vážený Šrídhare Maharádžo,

přijměte prosím mé pokorné poklony a omluvu za mé poznámky v dopise, který jsem napsal před časem. Klaním se u Vašich nohou – jste můj šikšá guru a bez vašeho požehnání se nevrátím k Bohu.

V době, kdy jsem dopis psal, probíhalo v ISKCONu mnoho nepokojů. Lidé ztráceli důvěru ve vedení a já jsem se obával, že dojde k rozkolu celé společnosti kvůli vnitřním neshodám. GBC bylo přesvědčeno, že kázání __ Svámího a jeho prezentace Vašich názorů je jednou z hlavních příčin potíží v celé instituci. Bylo také známo, že Džajatírtha Maharádž je zapojen do sahadžija aktivit a bylo mi řečeno, že tvrdil, že jste mu jeho aktivity schválil.

V tomto stavu zmatku a obav o blaho společnosti, kterou můj duchovní učitel tak miloval, jsem se nechal přinutit k napsání dopisu, který měl bagatelizovat Vaše vznešené postavení a zpochybnit Vaši důvěryhodnost ohledně managementu.

Svámí __ a Svámí __ vyzvali všechny, aby se důrazně postavili za názory ISKCONu.

Proč chtěli, abych to napsal já? Protože jsem byl s Vámi dlouho, protože kdykoli přednáším, modlím se na začátku ke svému guruovi Šrílovi Prabhupádovi a zpívám Váš verš *nikhila bhuvana maya*. Kdykoli je třeba uvést nějaký precedens, cituji Vás, kdykoli je třeba vyložit šástry, odvolávám se na Vás, kdykoli je třeba potvrdit nějaký názor, cituji Vás. Chtěli tedy, aby to oddaní slyšeli ode mě, v tom zmateném stavu, který tehdy panoval. Alespoň tak mi to prezentovali.

Nechci, aby mě jakýkoliv vaišnava ve vesmíru proklínal – a tak Vás prosím, neproklínejte mě. Možná víte, že jsem napsal knihu o svém přijetí vědomí Krišny. Jmenuje se Autobiografie židovského jogína. Vysvětluji v ní, jak jste mě zachránil před májou nirdžana-bhadžanu a jistými vaišnavy, kteří narušovali mou víru v Gurua. Tři kapitoly jsou o Vás a myslím, že jste hrdinou této části. Na tom se nic nemění.

Myslím, že i vedoucí a současní áčarjové ISKCONu si Vás také váží a chovají k Vám úctu, a časem projeví své skutečné pocity. V lednu možná pojedu do Indie a budu se moci osobně poklonit Vaším nohám.

Váš služebník, Ačjutánanda Svámí

Šríla Šrídhhar Maharádž jako obětní beránek

Poslední událost, která vedla k negativní politice GBC vůči Šrídhharovi Maharádžovi, se týkala jednoho z původních jedenácti guruů ISKCONu a jeho odchylek. Džajatírtha Maharádž se odchýlil od standardů oddanosti a GBC se nepodařilo ho přimět k nápravě. Jejich následná politika ho ve skutečnosti donutila z ISKCONu odejít a vedla k jeho další degradaci. I přesto, že Šrídhara Maharádže stále více veřejně kritizovali, členové GBC měli přesto pocit, že pokud někdo může Džajatírthovi pomoci, pak je to právě Šrídhhar Maharádž. V roce 1982 nám Šríla Šrídhhar Maharádž vyprávěl příběh týkající se Džajatírthy Maharádže:

Šríla Šrídhhar Maharádž: Džajapatáka Maharádž za mnou přišel s tím, že Džajatírtha Maharádž ukazuje sentimentální výjevy a říká, že to jsou transcendentální extáze. Zeptal se mě, jestli je to pravda? Odpověděl jsem, že to nemůže být transcendentální sentiment. Jaký je důkaz? Ukázal jsem mu citáty z písem a fakta, a řekl jsem mu, že na základě těchto věcí to nikdy nemůžeme přijmout jako transcendentální sentiment.

Džajapatáka Maharádž mi napsal dlouhý dopis, v němž uvedl, co všechno se přihodilo. Psal, že se radil s Bhavánandou Maharádžem, který mu řekl, aby se poradil se mnou. Ptal se mě na můj názor na všechny věci, které se staly v souvislosti s Džajatírthou. Řekl jsem mu, že nechci nic říkat, dokud se nesetkám s Džajatírthou Maharádžem osobně. Chtěl jsem vědět, co se stalo. A měl jsem jisté pochybnosti. Řekli mi: „Džajatírtha chtěl sannjás. Nenutili jsme ho. Neochotně jsme mu ho dali.“ Přesto jsem mu řekl, že bych si nejprve rád vyslechl jeho (Džajatírthu), než k tomu cokoliv řeknu. Bhaktičaru Svámí sem pak přivezl Džajatírthu Maharádže z Purí a nechal jeho ženu a syna v Kalkatě, ale já jsem chtěl, aby tu jeho žena a syn byli také. Pak je sem také přivezli, a já jsem to probíral s nimi všemi. Měl jsem jisté obavy, že by si mohl myslet, že ho Svámí Maharádž delegoval na pozici áčarji jako grhasthu a že mu ISKCON a jeho současné vedení vnutili sannjás a on to v nějakém nerozvázném okamžiku přijal. Pak by jeho sannjás neměl pokračovat – co dal Svámí Maharádž, můj gurudév, toho se musím držet. Vyptával jsem se a zjistil jsem, že jeho syn takto uvažuje. Tak jsem mu řekl, že áčarjové jsou většinou sannjásíni, a když už jednou sannjás přijmeš, neměl by ses formálně vracet. Bylo to jen náhodné poklesnutí, to se dá změnit. Musíš mít odvalu. Tvůj Guru Maharádž tě jmenoval generálem, abys bojoval proti máji, a ty nesmíš svou pozici opustit. Vrátit se zpět, to by nevypadalo dobře. Proto jsem vyjádřil názor, že jakmile jednou sannjás přijmete, musíte si jej udržet. Jinak to udělá špatné jméno ISKCONu, tedy vašemu Guruovi Maharádžovi, Prabhupádovi. Pak souhlasil. Musel jsem také přesvědčit jeho bývalou ženu, Maňđuálí. Je to dobrá žena. Na nahrávkách také vyprávěla, co se stalo. Zeptal jsem se jí: „Přišla jsi (do vědomí Krišny) před svatbou?“ „Ano,“ odpověděla. „Přišla jsi, abys získala milost Pána Krišny?“ „Ano.“ „Pak si myslím, že by ses měla být schopná obětovat pro Svámího Maharádže, obětovat to, co máš nejraději, pro vědomí

Krišny. Višnuprija Déví opustila Maháprabhua pro blaho všech ostatních. A Krišna se o tebe postará. Obětuj se, vzdej se ho kvůli boji s májou. On je generál. Jeden z velkých generálů, bojovníků ve vědomí Krišny. Slyšel jsem, že si svými aktivitami získal dobré jméno. To by nemělo být zničeno.“ Na začátku samozřejmě plakala, tekly jí slzy, ale nakonec ji má slova a rady povzbudily. Chlapec také nakonec souhlasil a povzbudil jsem ho podobně jako jeho matku. Oba mou radu přijali. Pak jsem požádal, aby Džajatírtha poslal svému předchozímu sannjás-guruovi Kírtanánandovi Maharádžovi dopis, v němž uvede, že znovu přijal sannjásínský řád, který mu dal. Pak jsem ho poslal do Katvy, kde Maháprabhu přijal sannjás. Poslal jsem ho s Bhaktičaru Svámím a Góvindou Maharádžem. Poté, co se vykoupal v Ganze, si opět oblékl své dřívější roucho sannjásína na místě, kde Maháprabhu přijal sannjás. Snažil jsem se ze všech sil vrátit Džajatírthu Maharádže do jeho bývalé role sannjásína, abych zachránil dobré jméno ISKCONu, a také jsem ho poslal do Katvy, kde sám Maháprabhu přijal sannjás, pro inspiraci a zážitek, který ho posílí v budoucím životě. Poté mi řekl: „Ano, vrátila se mi síla. Jako bych ji získal od Svámího Maharádže a dostal od něj sannjás.“ A tak se stalo. Požádali mě, abych se dotkl kaupíny a dandy, a já to udělal. Řekl: „Získal jsem ze všech těch věcí sílu, teď jsem silný.“ To je jedna věc. Také jsem ho požádal, aby napsal dopis svému sannjás-guruovi Kírtanánandovi, že se opět vrací do role, kterou mu dal. „Prosím, přijmi mě zpět.“ Ale Džajatírtha je velmi upřímný člověk, není diplomat. Takže to, co cítil uvnitř, dal najevo i navenek (veřejně chválil Šrílu Šrídhara Maharádže), a tím vznikly potíže. Tomu jsem se chtěl vyhnout.

Oddaný: Ale já jsem s ním mluvil a on řekl, že už to nebude dělat. Že Vám soukromě bude projevovat uznání, ale ne veřejně.

Šríla Šrídhar Maharádž: A veřejně aby byl spojen s ISKCONem – tak jsem to chtěl. Že to půjde hladce a v harmonii s ISKCONem. Ale věci se dějí jinak.

Poté, co byl Džajatírtha Maharádž tajně poslán k Šrídharovi Maharádžovi, objevil se zázračně vyrovnaný a duchovně silný. Jeho nadšení ho přivedlo na rozsáhlé kazatelské turné, kde se nebránil všude šířit informaci o velikosti Šríly Šrídharma Maharádže. Tato veřejná chvála Šríly Šrídharma Maharádže vyslovená jedním z guruů společnosti bylo pro GBC příliš velké sousto. V březnu 1982 GBC trvalo na tom, aby se Džajatírtha buď Šríly Šrídharma Maharádže veřejně zřekl a vymazal ho ze svého srdce, nebo aby opustil ISKCON. Důstojně se rozhodl pro to druhé. GBC však nedokázalo ani cítit jeho upřímnost, natož aby respektovali duchovní zásadu přijetí šikšá-gurua, ke kterému ho sami poslali, a se kterým Šríla Prabhupád chtěl, abychom se radili.

Místo aby Džajatírthovi umožnili v klidu následovat jejich vlastní pravidla, po jeho odchodu ze společnosti GBC uspořádalo kampaň, ve které odhalili všem oddaným jeho dřívější poklesky, které předtím sami zatajovali. Tím naznačovali, že Džajatírthu zavrhl, zatímco Šrídhar Maharádž mu poskytl útočiště a tím v podstatě schvaloval jeho nevaišnavské chování – chování, kterého se v době, kdy byl pod ochranou Šrídharma Maharádže, vzdal. Síla veřejného zostuzení a hrubého odhalení jeho poklesků všem Džajatírthovým žákům se ukázala být pro Džajatírthu příliš velká. Vzdal se i společnosti Šrídharma Maharádže. Člověk se tedy může zeptat, do jaké míry je GBC zodpovědné za předčasný a potupný Džajatírthův konec. Nesnažíme se omlouvat jeho poklesky, ale jistě vidíte, že za jeho smutný příběh je spoluzodpovědné i GBC, protože ho nepodpořilo v duchovním principu – v přijetí útočiště u kompetentního šikšá-gurua. Místo toho se ze všech sil snažili zlomit jeho víru a také víru jeho žáků. Takové trestuhodné jednání bylo pro tehdejší GBC charakteristické.

Přestupky proti Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi exponenciálně narůstaly. Šířily se zvěsti, že Šríla Šrídhar Maharádž schvaluje podivné aktivity Džajatírthy Maharádže, že se snaží zničit ISKCON a mnoho dalších věcí. V rámci očerňovací kampaně se šířily negativní publikace GBC – například Vaišnava Ke a Čistota je síla. Šrídhar Maharádž byl označován všelijak, od májávádína až po sahadžiju.

Šríla Šrídhar Maharádž zavržen

Když se počátkem roku 1982 obrátil postoj ke Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi, rozhodlo GBC jako zákonodárný orgán ISKCONu během majápurského setkání toho roku, že každý, kdo hledá šikšu mimo ISKCON, musí ISKCON opustit. Toto rozhodnutí bylo namířeno proti těm, kteří se chtěli obracet na Šrílu Šrídharma Maharádže. Šríla Šrídhar Maharádž však na tento zákaz odpověděl velmi velkoryse:

Oddaný: Válečný stav. Diktatura, jako v Polsku.

Šríla Šrídhar Maharádž: Ne, ne válečný. Oni to nedělají rádi, ale na základě politiky to musí prozatím udělat, a chtějí vyzkoušet, jaký to bude mít účinek. Mají ke mně určitou náklonnost, ale chtějí zkusit zachránit svou instituci před krizí, ve které jsou, a dočasně zkusí tento konkrétní zákaz.

Oddaný: Dočasný zákaz.

Šríla Šrídhar Maharádž: Ano, to si myslím.

Oddaný: Jste velmi velkorysý.

Šríla Šrídhar Maharádž: Nemohou na mě úplně zapomenout. Možná nováčci, ale ne starší oddaní, kteří mě viděli spolu se Svámím Maharádžem. Bude pro ně těžké prosadit mezi nimi tak přísné pravidlo, protože ti starší viděli, jak důvěrně se mnou Svámí Maharádž jednal.

Bude to pro ně velmi obtížné, ale je to jejich politika, aby upevnili svou kontrolu.

Pokud Šríla Šrídhara Maharádž někdy špatně odhadl vedoucí oddané, o kterých se zmiňuje výše, bylo to právě nyní. Přisuzoval jim daleko více zásluh a citlivosti nejen pro vaišnavskou etiketu, ale dokonce i zdravého rozumu a lidské slušnosti. Jim ale vůbec nečinilo potíže prosadit svou politiku zákazu ohledně Šrídhara Maharádže. Navíc se ukázalo, že jejich politika nebyla dočasná.

Pozván silou náklonnosti a potom vyhnán

Později Šríla Šrídhara Maharádž poznamenal:

Svámí Maharádž mě velmi upřímně a s láskou pozval, a vy mě vyháníte. Svámí Maharádž ke mně choval velkou náklonnost, a to po celý svůj život. K mnoha mým duchovním bratrům se nechoval pěkně – s výjimkou mě samotného – a několikrát mě požádal, ať se o vás postarám. Byl jsem téměř násilím, silou náklonnosti, pozván do ISKCONu a nyní jsem z ISKCONu vyhnán. Snažil jsem se dát to nejlepší, svou dobrou vůli, ale nemohu jim kvitovat všechno, co si usmyslí. Váš Prabhupád mě pozval ve svých posledních dnech. Myslíte si, že já ve svých posledních dnech jsem motivován nějakým špatným úmyslem? Mé názory se liší od názorů GBC a oni vytvořili bariéru, ale já přesto zůstávám jejich vzdáleným příznivcem.

Na jejich straně jsou tisíce oddaných a vás je několik: pět, šest, deset, pětadvacet. Přesto se vás tolik bojí? Mají v sobě ducha podmanitelů. Nechtějí se učit, dávat a přijímat. Možná se budeme muset ještě něco naučit. Oni už se všechno naučili a jsou připraveni jen rozdávat své nahromaděné bohatství. Haré Krišna. V pořádku, On je tam. ISKCON nepatří jejich radě – ISKCON v konečném důsledku

patří Svámímu Maharádžovi, podle mého názoru reprezentuje Svámího Maharádže. Vidím, že si kopou vlastní hrob. To si upřímně myslím, ale bolí to a v určitém smyslu pravdu nemají. Pokud jsou opravdovým ISKCONem, jsou zavázáni určitému ideálu.

Pokud se odkloní od tohoto ideálu, zůstane z ISKCONu jen stín toho, co zamýšlel a vytvořil Svámí Maharádž. Je to velmi politováníhodné. Vítězství bude na straně těch, kdo jsou upřímní: *na hi kalyāṇa-kṛt kaścīd durgatīm tāta gacchati* (Bhagavad-gíta 6.40) *Kalyāṇa* znamená věrný svému záměru, ne toužící po moci a podmaňování. Haré Krišna.

Velmi se mě to dotklo

V nešťastném rozhovoru z března 1982, který svědčí o intenzitě aparádhy, byl Šríla Šrídhara Maharádž viditelně otráven chováním členů GBC:

Jsem starý muž, jsem unavený, rozrušený, je mi to velmi, velmi líto (pláče), opravdu říkám se sepjatýma rukama, že se mnou špatně zacházíte. Je mi to velmi líto. Svámí Maharádž byl tak láskyplný, já jsem se k němu také choval s takovou náklonností, a vy se ke mně chováte tak hrubě. Velmi se mě to dotklo, ale co mohu dělat?

Kalamita, kterou aparádha způsobí

Osud Rámačandry Purího, popsáný v Čaitanja-čarítámrťe, je vážným varováním před neblahými důsledky vaišnava-aparádhy. Urazil svého gurua a v důsledku toho byl zavržen, což ho dále vedlo ke kritizování dalších vznešených vaišnavů a nakonec i ke kritizování Šrí Čaitanji Maháprabhua. Šrí Nárájan v této souvislosti uvádí:

Když někdo použije svou takzvanou sílu proti oddanému, ublíží to jemu samému. Uškodí tím jen sám sobě a nikoliv tomu, na koho útočil.

Šrímada-Bhágavatam 9.4.69

Příhoda, kdy Dakša urazil Maharádže Ambaríše, rovněž ilustruje závažnost vaišnava-aparádhy. Dakša se Šivovi za svou urážku omluvil, ale zřejmě to nebylo s náležitou lítostí, protože následky této aparádhy se znovu objevily po dlouhé době v jiné manvantaře a způsobily, že se Dakša dopustil další vaišnava-aparádhy vůči Náradovi Munimu.

Ti, kdo jsou zodpovědní za tuto stále pokračující zinstitutionalizovanou aparádhu ISKCONu, jsou přímo zodpovědní za všechny další aparádhy, které byly v jejím důsledku spáchány. Šástra říká:

Nejposvátnější shromáždění ztrácí svou posvátnost a náboženskost sebemenší vaišnava-nindou, a dokonce i mocné shromáždění sannjásínů pozbývá náboženské čistoty, pokud udělají vaišnava-nindu. Ve skutečnosti je lepší opilecký večírek než takové bezbožné shromáždění. Opovrženímhodný opilec má ještě šanci, že bude jednou omilostněn za svou nepravost, ale ten, kdo urazil vaišnavu, je odsouzen k věčnému zatracení.

Čaitanja-Bhágavata, Madhja-líla 13.39-43

Kdykoli je uražen pokročilý oddaný, kvůli chybě jednoho člověka je zničeno celé město nebo místo – všichni, kdo jsou s ním spojeni, budou trpět.

Čaitanja-čaritámrita. Antja-líla 3.164

Urážky musí být odčiněny

Urážlivý postoj vůči Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi je v přímém rozporu s posledními pokyny a přáními Šríly Prabhupády ohledně Šríly Šrídhara Maharádže – stejnými přáními, která GBC pochopilo a následovalo v roce 1978. Navíc mnozí z GBC přijali Šrílu Šrídhara Maharádže za svého šikšá-gurua a později ho zavrhlí.

Šríla Bhakti Pramód Purí Maharádž v knize Srdce Krišny píše:

Navzdory tomu, že lidé slyší o fatálních následcích urážky Nejvyššího Pána nebo oddaných a vidí je, odmítají se v této věci poučit – takový je strašlivý oblak iluze, který vytváří mája, aby každého oklamala.

Nedostatečná omluva

I v hmotném světě musí ten, kdo pomlouvá druhého, odvolat pomluvu stejným způsobem, jakým ji pronesl. V případě Šríly Šrídhara Maharádže se o to nikdo ani

nepokusil. Vaišnava snadno odpouští urážky, avšak prach z jeho nohou nikoli. Příklad Gadádharma Pandita ukazuje, jak vážně je třeba brát odčinění urážky vaišnavy. Gadádhar Pandit se dopustil pouze mentálního přestupku vůči Pundaríkovi Vidjánidhimu, a přesto mu Maháprabhu nařídil, aby přijal od Pundaríky zasvěcení.

Urážky je třeba nejen odčinit, ale odčinit je i s úroky – to znamená, že člověk musí vynaložit skutečně hodně úsilí, aby napravil způsobenou škodu, aby veřejně opravil jakékoli mylné názory nebo dezinformace. Pár symbolických omluv bylo oficiálně i individuálně vysloveno, ale přesto vidíme, že urážlivý postoj většiny oddaných v ISKCONu vůči Šrílovi Šrírdharovi Maharádžovi se nezměnil.

To, že omluvy byly ve skutečnosti nedostačující, uvedl také Sómaka Maharádž ve svém pojednání Hledání harmonie:

Urážky všeho druhu vůči B. R. Šrírdharovi Maharádžovi byly šířeny všemi možnými způsoby, ale omluvy Šrírdharovi Maharádžovi nebyly ani zveřejněny.

Neupřímnost těchto omluv dokresluje i skutečnost, že urážky pokračovaly, a dokonce se stupňovaly i po omluvách za předchozí urážky – něco jako koupání slona, které Šríla Prabhupád rád uváděl jako příklad, nebo křesťanská zpověď. Měli by učinit písemné veřejné prohlášení a snažit se ho co nejvíce rozšířit s porozuměním, že odpuštění jejich urážek bude úměrné tomu, do jaké míry dojde k nápravě negativní mentality a urážek v myslích tolika oddaných vůči Šrílovi Šrírdharovi Maharádžovi, kteří o celé záležitosti sami vlastně ani nic nevědí.

Závěr

Urážky Šríly Šrírdhara Maharádže jsou vlastně také urážkami Šríly Prabhupády. Můžeme si představit, jak je Šríla Prabhupád znechucený urážlivým jednáním svých

předních žáků vůči jeho milovanému duchovnímu bratrovi. Šrírdhar Maharádž v náladě parama-vaišnavy většinou žádnou urážku vůči své osobě nezaznamenal, ale přestupkem vůči Šrílovi Prabhupádovi to jistě bylo.

Záměrem této publikace není přivést naše duchovní bratry do zbytečných rozpaků, ale cítíme, že je nutné co nejlépe objasnit celou situaci a některé zásadní body důkladně vysvětlit. Jsme si vědomi velkého množství dalších nepříjemných skutečností a nechutného jednání do nejmenších podrobností, ale nevidíme důvod je zde všechny uvádět. Doufáme, že zde poskytnuté informace objasní transcendentální postavení strážce oddanosti rúpánuga sampradáji, Šríly Bhakti Rakšaka Šrírdhara Dévy Maharádže, a napraví nedorozumění, která ho obklopují, aby si oddaní jak jednotlivě, tak i kolektivně uvědomili závažnost přestupků a urážek vůči tak drahému oddanému Šrímatí Rádhárání a Šrí Krišny.

Ti, kdo si nejsou vědomi závažnosti událostí, které jsou zde objasněny, mohou pochybovat o nutnosti vydání této knihy a mohou si myslet, že vedení ISKCONu se už změnilo, že dnes je všechno mnohem lepší. Souhlasíme s tím, že na individuální i manažerské úrovni došlo k určitým změnám, ale touto institucionalizovanou aparádhou je potřeba se vážně zabývat, protože jinak členové celé společnosti nebudou moci udělat výrazný pokrok v duchovním životě a budou stále zatíženi přetrvávajícími účinky této vaišnava-aparády.

K současnému stavu ISKCONu nepochybně přispělo mnoho dalších faktorů. Žádný individuální ani kolektivní faktor však nemá potenciál poškodit duchovní instituci více než vaišnava-aparádha. Pokud je poškozený vaišnava vysoce postavený oddaný a provinění vůči němu je zjevné, odpovídá tomu rozsah katastrofy. A to je případ přestupků, kterých se ISKCON dopustil vůči Šrírdharovi Maharádžovi. Vytvořily explozi podobnou atomové bombě, která nejdříve způsobila spoušť a její přetrvávající účinky se projevují v podobě špatného chápání bhrama-tattvy

(iluze týkající se tattvy) a samskára a vedou k dalším urážkám starších vaišnavů, které se nad institucí vznášejí jako radioaktivní záření.

Doufáme, že uznání čistoty šikšy Šríly Šrídhara Maharádže může napravit mnohé přestupky. Neočekáváme, že naši duchovní bratři přijmou Šrílu Šrídhara Maharádže za svého šikšá-gurua, zejména když už není mezi námi fyzicky přítomný. Je však nutné, aby rozvíjeli pozitivní, neurážející postoj a umožnit oddaným, kteří jsou jim podřízeni, aby mohli studovat knihy Šríly Šrídhara Maharádže, pokud o to mají zájem. Dále by měli učit ostatní, aby náležitě respektovali ty, kteří přijali útočiště u Šríly Šrídhara Maharádže. Udělali by dobře, kdyby si jeho knihy sami přečetli, a nebo ještě lépe – měli by je sami vytisknout, aby odčinili své křivdy. Chceme-li věřit na zázraky, pak je možné, že by takový přístup mohl pomoci proměnit ISKCON znovu v živou a dynamickou společnost, jakou kdysi bývala. Ti, kdo potřebu této nápravy nevidí, nechť si i nadále myslí, že duchovní pokrok se měří vnějším úspěchem, a nechť jsou známí jako kali-čelové, žáci Kaliho.

Žádný upřímný oddaný nebude chtít pokračovat v přestupcích vůči Šrílovi Šrídharovi Maharádžovi, neboť si bude dobře vědom, že ten, kdo plně nenapravit svou vaišnava-aparádhu, nemůže nikdy dosáhnout Krišny. To potvrzuje Vrindávan dás Thákur v Čaitanja-Bhágavatě, Madhja 22.8:

*vaišnavaera thani ya're haya aparadha
krsna-krpa hoileo tare prema-badha:*

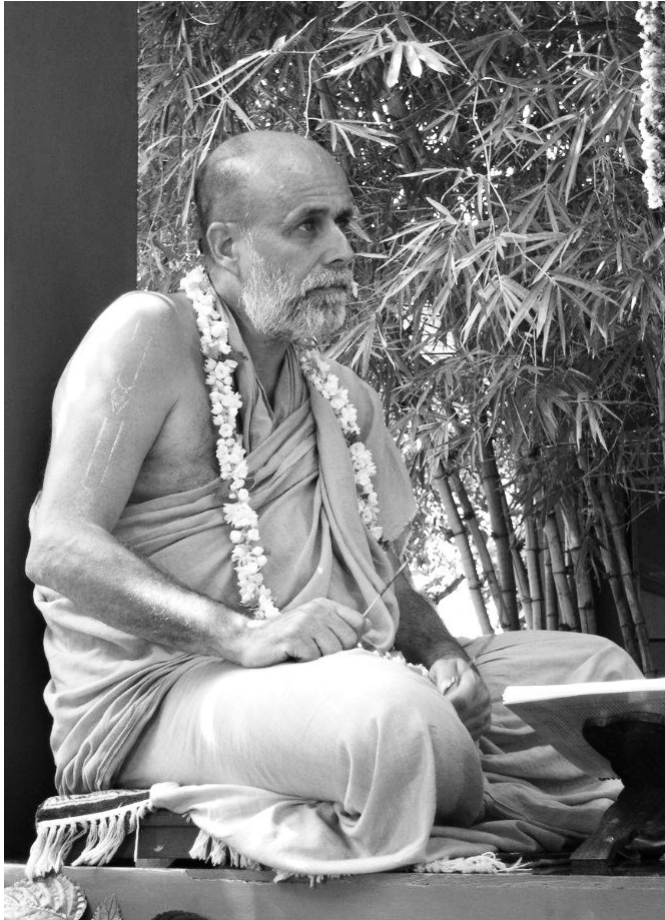
Pokud se člověk dopustí přestupku u lotosových nohou vaišnavy, tak i když se mu možná dostane Krišnovy milosti, nikdy nedosáhne božské lásky, prémy.

Předkládáme tuto publikaci všem vaišnavům, učencům a všem, kteří usilují o pokrok ve svém životě – komukoli, kdo hledá pravdu.

Poznámky

- 1 Několik členů GBC se ve snaze zlegitimnit svůj vztah s Nárájanem Maharádžem pokusilo uvést na pravou míru informace o těch, kteří byli ze společnosti exkomunikováni kvůli svému vztahu se Šrídharem Maharádžem.
- 2 ŠP dopis Upendrovi z 19. února 1972

O autorovi

Bhakti Bhávana Višnu Maharádž absolvoval Clarkson College of Technology a v roce 1970 získal titul Master of Science v oboru fyziky. V roce 1975 potkal svého duchovního mistra A. Č. Bhaktivédantu Svámího Prabhupádu v Los Angeles a stal se jeho žákem. Po připojení k losangeleskému chrámu se Šrípád Višnu Maharádž zvláště zajímal o filozofii vědomí Krišny a pečlivě studoval knihy Šríly Prabhupády. Po několika měsících obdržel od Šríly Prabhupády harinám-zasvěcení a dostal jméno Bhavánanda Ráj dás brahmačarí. Krátce nato obdržel bráhmanské zasvěcení.

Vždy toužil potěšit Šrílu Prabhupádu jako plně odevdaná duše, a proto se zapojil do distribuce knih a brzy se stal uznávaným kazatelem mezi oddanými. V průběhu let vedl na distribuci knih nespočet skupin bráhmačarínů v Las Vegas a mnoha dalších městech v regionu.

Po odchodu Šríly Prabhupády v listopadu 1977 pokračoval v kázání a distribuci knih na západě Spojených států. V roce 1981 zahájil několik nadšených kazatelských programů v Chicagu na místních univerzitách.

V roce 1982 se setkal s B. G. Narasinghou Maharádžem a společně zahájili program nazvaný Muzeum vědecké kultury – pět let nepřetržitě cestoval po Spojených státech a kázal na kulturních festivalech a prodával knihy hinduistické komunitě. Během této doby navštívil mnohokrát Indii a většinu svatých míst spojených s Krišnou a Čaitanjou.

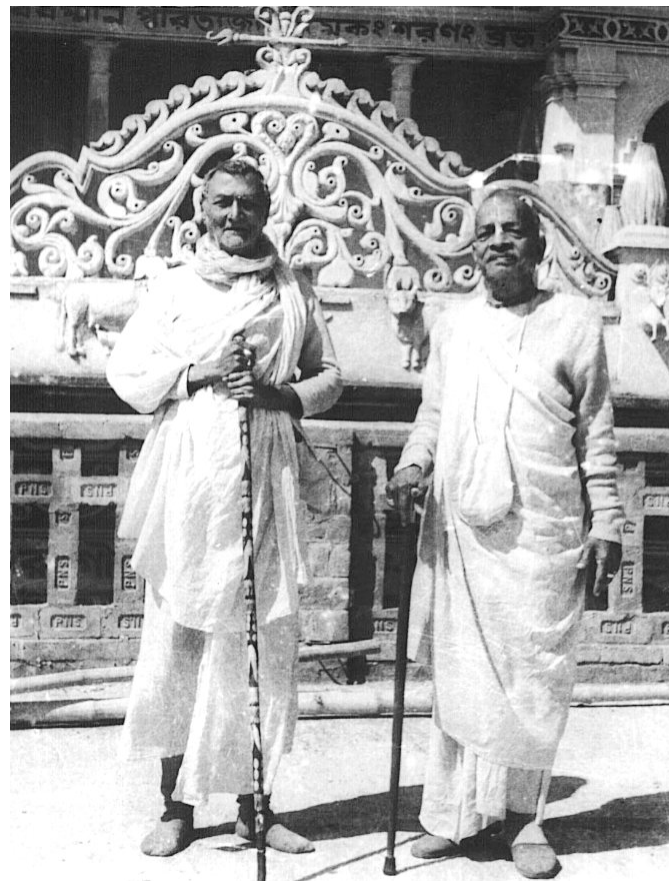
V roce 1986 odcestoval na Havaj a na Gaura-púrnimu přijal od Svámího B. G. Narasinghy Maharadže sannjás a titul svámí. Na Gaura-púrnimu v roce 1987 odjel do Šrí

Navadvíp-dhámu v Indii, kde se měsíc učil od proslulého áčárji gaudíja-vaišnavské siddhánty Šríly Bhakti Rakšaka Šrídhara Déva Gósvámího Maharádže. Následujícího roku od něj přijal jméno Bhakti Bhávana Višnu.

Po odchodu Šríly Šrídhara Maharádže v srpnu 1988 se společně s Narasinghou Maharádžem vydali do Vrindávanu, kde založili Rúpanuga-bhadžan-ášram. V té době se dařilo kázání a společně otevřeli centrum v Trivandramu a založili také Šrí Narasingha Čaitanja Math v Šrí Rangapatně v Mysore.

Šrípád Višnu Maharádž byl také redaktorem časopisů Clarion Call, Gaudíja Védanta a Šaranágati a autorem mnoha článků o vědě ve spojitosti s vědomím Krišny. Podílel se také na sestavení knihy Šríly Šrídhara Maharádže Následujte anděly, která je považována za jednu z nejlepších kompilací. Vytvořil také video Vědecké potvrzení védského poznání (Scientific Verification of Vedic Knowledge). Šrípád Višnu Maharádž v současné době žije v jižní Indii ve Šrí Narasingha Čaitanja Mathu a příležitostně navštěvuje Spojené státy a Evropu.

Více informací o knihách, člancích a přednáškách Višnu Maharádže naleznete na www.gosai.com.

Další knihy nakladatelství Gosai Publishers

Bhaktisiddhánta Sarasvatí Thákur

Prakrita-rasa Šata-dúšaní

(s komentáři Svámí B.G. Narasinghy)

A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupád

Hledání konečného cíle života

Svámí B. R. Šrídhar Dév Gosvámí

Duchovní harmonie *(knížka dostupná také v češtině)*

Následujte anděly

Duchovní dotyky

Upadešámrita

Svámí B. G. Narasingha

Evoluce duchovního poznání *(i v češtině)*

Když moudrý mluví, moudří naslouchají *(i v češtině)*

Jóga-vičár *(i v češtině)*

Bhagavad-gíta: Poučení Šrí Krišny o dokonalosti jógy

Šrí Čaitanja Sarasvat Parampará

Prakrita-Rasa Áranja Čediní

Šrí Dámodara-kathá

Prabhupáda-vidžaja

Svámí B. B. Višnu

Védská historie & věda

Svámí B. V. Giri

Šrí Katha Upanišad: Osvícení prostřednictvím smrti

Advaita-ácárja dás

Filozofie Šrí Čaitanji

Různí autoři

Šrí Gájatří Mantrártha Dípiká

Čaitanja Kathá

Šríla Prabhupád & Šrídhhar Maharádž

Historie přátelství našich ochránců

Svámí Maharádž mě opakovaně žádal: „Dohlédni na ně. Přivedl jsem je k tobě. Prosím, postarej se o ně.“ Na Maháprabhuově misi mi záleží a pokud někdo přichází hledat vědomí Krišny a odchází zklamaný, pak se přirozeně v mém srdci objeví soucit a chci mu pomoci a poskytnout útěchu. V tomto duchu poskytují pomoc, jak je to jen možné, třebaže má pomoc je velmi skromná.

Sedím zde a nikam nejezdím. Neběhám sem a tam, abych rozrušoval mysl stoupenců ISKCONu. Ale pokud ke mně někdo přijde – jak ho mohu poslat pryč? Jak bych mohl být klidný, kdybych těmto lidem neposkytl pomoc v podobě toho, co vím, co cítím, a neposkytl jim alespoň tento druh pomoci?

Vedení ISKCONu však všechno posuzuje jen zvnějšku, na formální úrovni. Tyto lidi já považuji za studenty – studenty, nikoliv za profesory. Z hlediska svého absolutního uvažování je musím považovat jen za studenty, ne za profesory, a oni se stali samozvanými autoritami a myslí si, že mi mohou něco nadiktovat a já se tomu pak budu muset podřídit.

Nejsem člověk tohoto typu. S čistým svědomím vůči Bohu – vůči Krišnovi, Maháprabhuovi, svému gurudévovi a Svámímu Maharádžovi – to, co dělám, považuji za oprávněné. Ať se klidně zmocní celého světa; já budu spokojený. Nejsem jejich nepřítel, protože máme společný cíl.

Šríla Šrídhhar Maharádž

ISBN 978-80-90-90590-0

9 788090 905900

Svámí Bhakti Bhávana Višnu Maharádž